OBCHOD PRIEMYSEL HOSPODÁRSTVO

Mesačník Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory

5/2023 ▪ ročník XXXI ▪ 2. máj 2023 ▪ ISSN 2644-4518 ▪ nepredajné

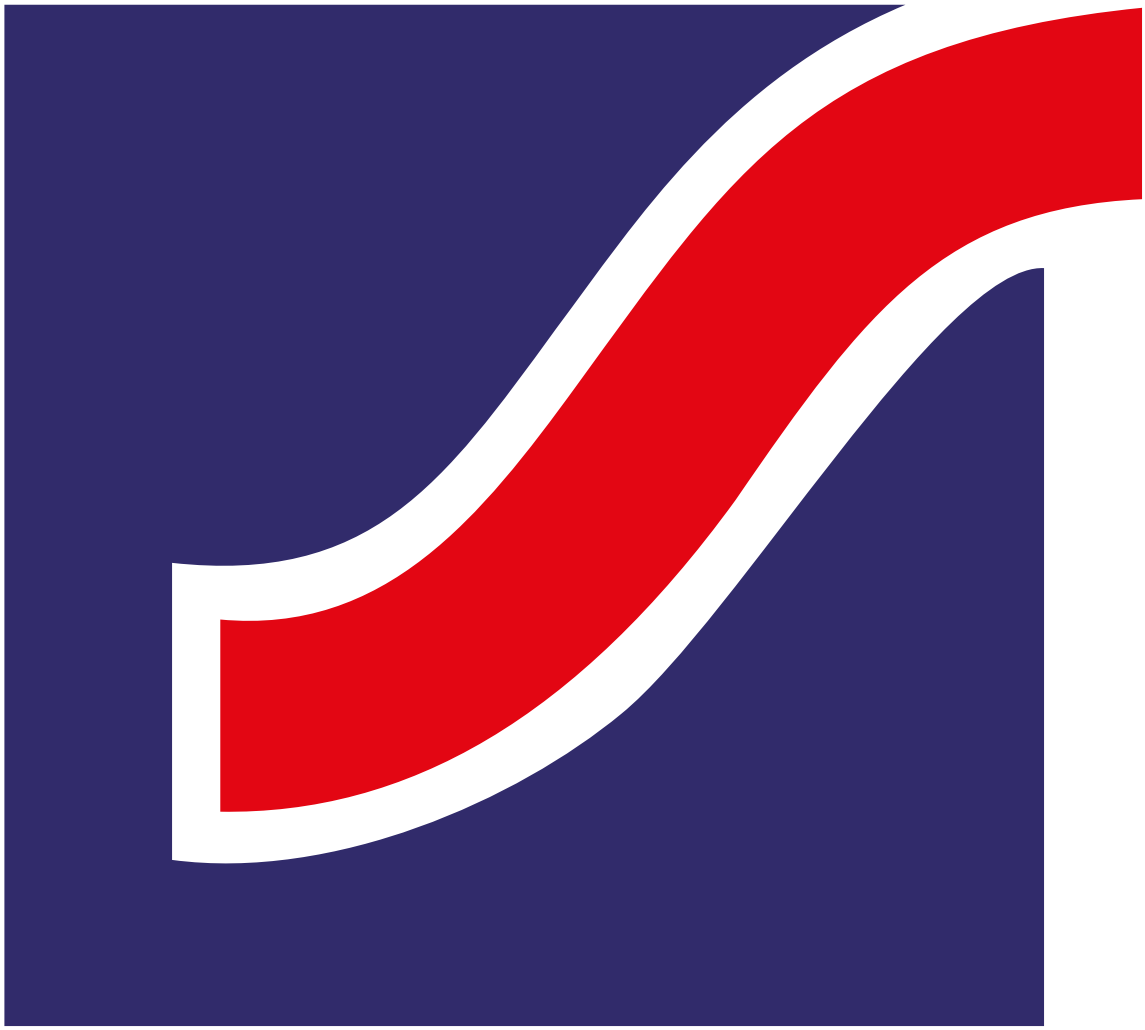

Téma Zvolanie Zhromaždenia delegátov SOPK / 3

Dianie v SOPK Zasadnutie Ekonomického výboru SOPK / 5 – 6

Aktivity SOPK Pomoc slovenskému trhu práce, medzinárodná spolupráca / 7 – 10

Pozvánky Semináre, webináre, kooperačné podujatia / 20 – 25

PRÍLOHA TRNAVSKÁ RK SOPK

Foto © Michael Durczok, Súľovské skaly

Energia. Ľudia. Krajina.

Slovenská obchodná a priemyselná komora

ZVOLANIE ZHROMAŽDENIA DELEGÁTOV SOPK

Na základe § 9, ods. 4 zákona č. 9/1992 Zb. o obchodných a priemyselných komorách v znení neskorších predpisov schválilo Predstavenstvo SOPK návrh na zvolanie Zhromaždenia delegátov SOPK dňa 16. mája 2023 v Bratislave s týmto programom:

I. časť rokovania ..... 10.00 – 11.00 h

1. Otvorenie
2. Voľba mandátovej a návrhovej komisie
3. Kooptácie do Zhromaždenia delegátov SOPK
4. Výročná správa SOPK za rok 2022
5. Plnenie rozpočtu SOPK za rok 2022
6. Správa Dozornej rady SOPK k hospodáreniu za rok 2022
7. Návrh plánu aktivít SOPK na rok 2023
8. Návrh rozpočtu SOPK na rok 2023
9. Diskusia
10. Schválenie návrhu uznesení a komuniké

II. časť rokovania za účasti hostí ..... 11.30 – 13.00 h

1. Odovzdanie „Veľkej ceny SOPK“ za uplatňovanie etických princípov v podnikaní za rok 2022
2. Vystúpenie hostí k 30. výročiu ekonomiky Slovenska
   - úvodné vystúpenie: Peter Mihók, predseda SOPK
   - hostia: Pavol Šajgalík, predseda Slovenskej akadémie vied
     Štefan Rosina, prezident MATADOR Group
     Ronald Ižip, šéfredaktor týždenníka TREND

Recepcia ..... 13.00 – 15.00 h

Miesto rokovania: **Hotel Crowne Plaza, Bratislava**

HN HOSPODÁRSKE NOVINY

HN HOSPODÁRSKE NOVINY
1993

HN ONLINE.SK
2002

HN TELEVÍZIA
2015

HN24.sk
2022

VYRÁSTLI SME SO SLOVENSKOM

Daniela Jamborová • tajomníčka Ekonomického výboru SOPK • www.sopk.sk

Zo zasadnutia Ekonomického výboru SOPK 20. apríla 2023 v Bratislave

Zasadnutie otvoril a viedol predseda Ekonomického výboru SOPK Ladislav Vaškovič.

Program:

1. Vyhodnotenie ekonomického prieskumu 2022 – 2023
2. Príprava komuniké na Zhromaždenie delegátov SOPK, ktoré sa uskutoční 16. mája 2023 v hoteli Crowne Plaza v Bratislave
3. Príprava téz na rokovania predstaviteľov SOPK so zástupcami relevantných politických strán
4. Rôzne

K bodu 1. Vyhodnotenie Ekonomického prieskumu SOPK 2022 – 2023

Predseda výboru Ladislav Vaškovič pripomenul, že prieskum sa uskutočnil v mesiacoch október a november 2022. Počet otázok v základnej časti dotazníka bol zredukovaný z 32 na 30. Oproti roku 2021 bol do prieskumu zaradený doplnok „Vplyv extrémneho zvýšenia miery inflácie (hlavne cien energií) na podnikanie“. Na prieskume v roku 2022 sa zúčastnilo 155 spoločností.

Po prezentácii výsledkov ekonomického prieskumu 2022 – 2023 sa členovia výboru vyslovili k jeho výsledkom. Poznatky z diskusie budú uplatnené pri posudzovaní dotazníka v ekonomickom prieskume 2023 – 2024 na zasadnutí ekonomického výboru v septembri 2023.

K bodu 2. Príprava komuniké na Zhromaždenie delegátov SOPK, ktoré sa uskutoční 16. mája 2023

Členovia výboru sa v diskusii vyslovili k návrhu textu komuniké, ktorý vychádzal z Programu činnosti SOPK na 7. volebné obdobie pre roky 2022 – 2027, pričom diskutovali o dôsledkoch aktuálneho ekonomického vývoja vo svete i v SR.

Spresnené boli nasledujúce body komuniké:

- Presadzovanie zníženia daňového a odvodového zaťaženia. Členovia výboru uprednostňujú následovné poradie: zrušenie zdanenia dividend, zníženie sadzieb a zjednodušenie odvodového systému, zníženie dane z príjmov pre podnikateľské subjekty. V súlade so snahou o ozdravenie verejných financií a radikálne zvýšenie efektívnosti vládnej administratívy navrhujú požadovať zásadné zníženie výdavkov na jej chod.

- Zlepšenie vymáhateľnosti práva, presadzovanie transparentnosti vo verejnom obstarávaní a potláčanie korupcie. Členovia výboru navrhovali napr. sprísniť požiadavky na majetkové priznania politických strán, zamedzenie tzv. „gold-platingu“ pri preberaní legislatívy Európskej únie.

- Zníženie administratívnej záťaže podnikania a tým aj zatraktívnenie podnikania ako takého pre mladých ľudí.

- Zlepšenie podmienok v ďalších oblastiach majúcich vplyv na podnikateľské prostredie, ako je vytváranie modernej infraštruktúry, vzdelávanie a výskum. Podľa názoru členov výboru už dlhodobo nebola na Slovensku realizovaná žiadna skutočná reforma, vládne návrhy ich v skutočnosti iba predstierajú. Napríklad tzv. reformy v zdravotníctve vedú iba k zhoršeniu jeho teritoriálnej dostupnosti, úroveň vzdelávania má neustály zostupný trend, nečerpanie zdrojov na vedu a výskum v plnom objeme.

Za mimoriadne dôležité považujú členovia výboru skutočnosť, že vládni predstavitelia, NR SR a prezidentka dlhodobo ignorujú názory väčšiny občanov, nesústreďujú sa na snahu o zlepšenie kvality ich života.

K bodu 3. Príprava téz na rokovania predstaviteľov SOPK so zástupcami relevantných politických strán

→

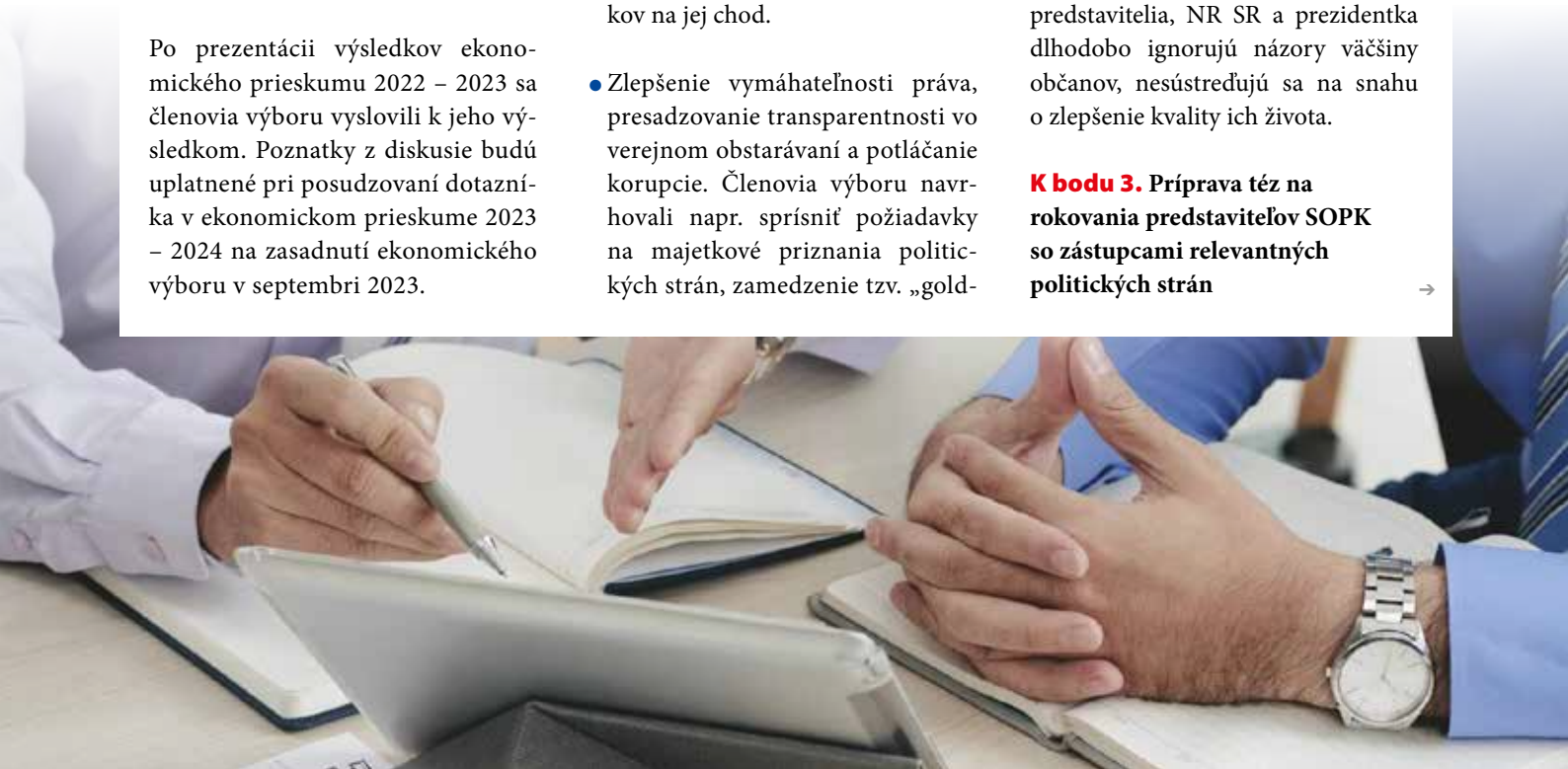

Členovia výboru na základe diskusie navrhli nasledovné tézy:

I. Vzťah k podnikateľskému sektoru
Členovia výboru navrhujú, aby SOPK požadovala od politických strán rešpekt k podnikaniu a aby tento vzťah prezentovali na verejnosti. V súčasnosti mnohí politici prezentujú až dešpekt k podnikateľskému stavu, pričom svojimi rozhodnutiami mnohokrát devastujú slovenskú ekonomiku.

II. Hodnotenie súčasného stavu
Treba požadovať od politických strán dodržiavanie štandardných legislatívnych pravidiel, vzhľadom na doterajšie veľmi časté zneužívanie predkladania poslaneckých návrhov právnou úpravou dosiahnuť, že aj tieto budú musieť prejsť hoci aj skráteným pripomienkovým konaním a uvádzaním dopadov, eliminovať možnosť existencie tzv. prílepkov, zabrániť nadužívaniu skrátených termínov na prerokovanie legislatívnych návrhov. Rovnako členovia výboru považujú za nutné, výrazne zvýšiť tlak na kvalitu absolventov stredných a vysokých škôl a ich výučbu výlučne podľa potrieb praxe.

III. Makroekonomika
Členovia výboru navrhujú požadovať zníženie zadlženia verejných financií pod úroveň 40 % HDP do konca nasledujúceho volebného obdobia. Výrazne znížiť náklady na chod štátu, objem výdavkov na sociálne opatrenia viazať prednostne s prísnym dodržiavaním adresnosti, zrušiť zdanenie dividend, redukovať a zjednodušiť odvodové zaťaženie, znížiť daň z príjmov. Je nutné výrazne zvýšiť dôraz na dokončenie základných infraštruktúrnych projektov a presadiť legislatívny systém umožňujúci ich zrýchlenie.

IV. Hospodárska politika
Členovia výboru navrhujú požadovať koncentrovať prostriedky do malého počtu perspektívnych oblastí a zvýšenie vyčlenených prostriedkov na úroveň výrazne vyššiu. Naďalej zastávajú názor, že treba zmeniť existujúci systém ekonomickej diplomacie. Dnešná je prakticky nefunkčná.

V. Spolupráca s Európskou úniou
Navrhuje sa požadovať zavedenie konzultácií, ktorý by dovolili prerokovať strategické záujmy slovenského podnikateľského sektora ešte pred prijímaním rozhodnutí v Európskej komisii.

VI. Volebný systém
Požadovať zavedenie nového volebného systému, upustenie od pomerného systému, prijatie väčšinového systému. Zvážiť a po širokej diskusii navrhnúť výrazé zníženie počtu krajov a okresov.

Predložený materiál bol odsúhlasený za účelom predloženia vedeniu SOPK.

K bodu 4. Rôzne
Plán činnosti Ekonomického výboru SOPK na rok 2023 bude predložený na najbližšom stretnutí výboru, a to začiatkom júna 2023. ■

SLEDUJTE WEBOVÚ STRÁNKU SOPK

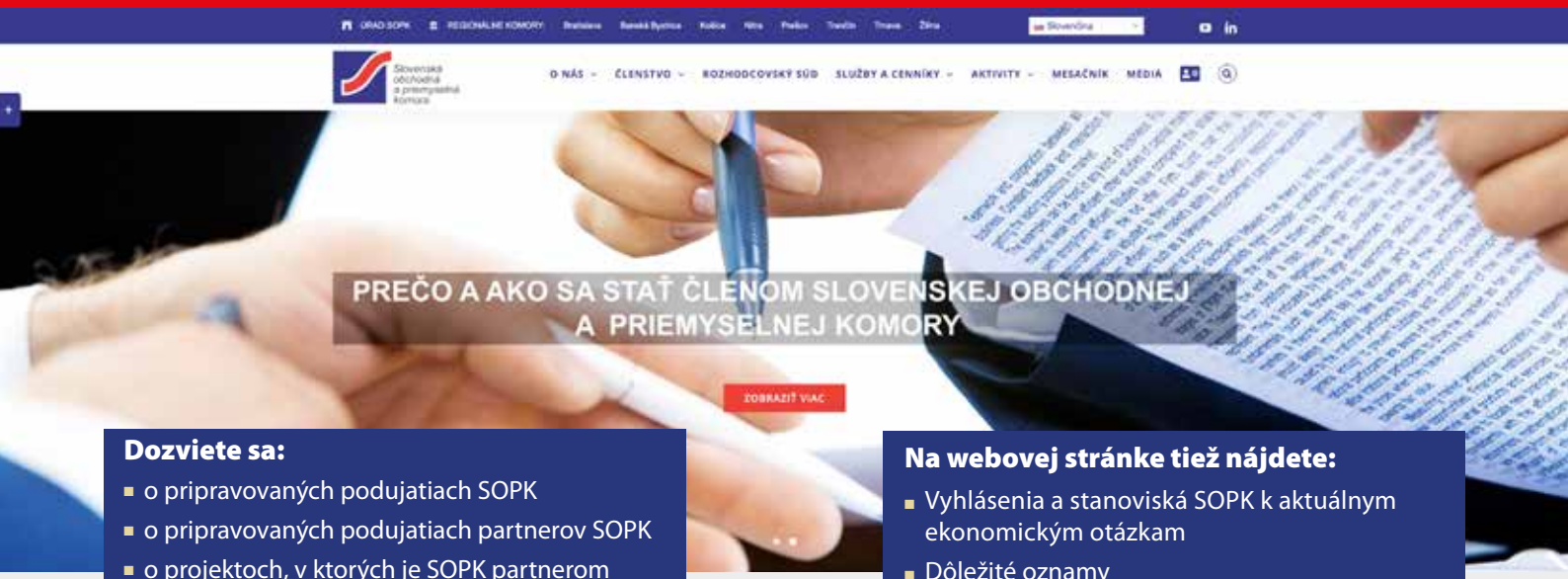

Dozviete sa:
- o pripravovaných podujatiach SOPK
- o pripravovaných podujatiach partnerov SOPK
- o projektoch, v ktorých je SOPK partnerom
- o uskutočnených podujatiach

Na webovej stránke tiež nájdete:
- Vyhlásenia a stanoviská SOPK k aktuálnym ekonomickým otázkam
- Dôležité oznamy
- Informácie o službách SOPK pre podnikateľov

+ Aktivity jednotlivých regionálnych komôr SOPK na ich samostatných podstránkach

www.sopk.sk

Jana Končeková • riaditeľka Košickej regionálnej komory SOPK • www.sopk.sk/ke
Zuzana Fečová • Košická regionálna komora SOPK • www.sopk.sk/ke

O školstve aj o trhu práce

Košická regionálna komora SOPK zorganizovala na prelome marca a apríla dve aktivity v rámci projektu KOŠICE FINE(A)ST REGION podporeného z grantu CIPE – Center for International Private Enterprise.

Diskusia za okrúhlym stolom o strednom odbornom školstve v Košickom kraji

Marek Kmeť, facilitátor odbornej diskusie, a riaditeľka Košickej RK SOPK Jana Končeková

Košická regionálna komora SOPK privítala pri okrúhlom stole koncom marca 11 riaditeľov členských odborných škôl. Facilitátorom odbornej diskusie bol človek z praxe, Marek Kmeť, odborník na základné a stredoškolské vzdelávanie zo vzdelávaco-poradenskej agentúry EDUCON, ktorý aktuálne pôsobí aj ako člen regionálnej Školskej komisie pri Zastupiteľstve Košického samosprávneho kraja.

Nie nadarmo sa hovorí, že „Malá kopa pýta viac ...“. Tak to presne vyzeralo aj s témami. K základným témam ako prijímanie študentov na stredné odborné školy, propagácia, komunikácia so zriaďovateľmi, študijné odbory a ich naplnenosť, odborná jazyková vybavenosť, duálne vzdelávanie či súťaže pribúdali ďalšie a ďalšie. Každú z tém bolo možné rozbaľovať ako cibuľu doslova do úplného základu. Diskusia zaznamenala veľa dôležitých bodov, ktoré si vyžadujú ďalšie pracovné stretnutia.

Problémy

Výsledok debaty poukazuje na vážne problémy, ktoré priamo ovplyvňujú kvalitu vzdelávania a pripravenosť študentov na trh práce. Vymenujeme len zopár: pokles demografie vs. veľký počet škôl so všeobecným vzdelávaním, nezáujem rodičov a žiakov o odborné školy, zlá komunikácia v rámci sektora na regionálnej i národnej úrovni, absencia výučby odborného cudzieho jazyka pre potreby praxe. Navyše, už niekoľko rokov chýbajú základné učebné materiály v odboroch ako strojárstvo a mechatronika. Napriek vyššie spomenutým bodom môžeme byť vďační našim riaditeľom za zdolávanie týchto prekážok. Vďaka ich zanieteniu, spolupráci s firmami a všemožnej podpore študenti našich stredných odborných škôl vyhrávajú národné a medzinárodné súťaže a sú vychovávaní pre prax a pre život.

Veríme, že ďalšie pripravované stretnutia posunú hranice vzájomnej súčinnosti medzi školami, regionálnymi a národnými inštitúciami a podnikateľským sektorom a pomôžu nastaviť správny smer budúceho vzdelávania. →

Diskusia podnikateľov z východného Slovenska o zamestnávaní pracovníkov z tretích krajín

Okrúhly stôl na tému „Zamestnávanie pracovníkov z tretích krajín a zefektívnenie procesov“ zorganizovala začiatkom apríla Košická regionálna komora SOPK v spolupráci so Slovak Business Agency (SBA), AmCham Slovakia a Košice IT Valley.

Kto

Na podujatí sa zúčastnili zástupcovia takmer dvadsiatich organizácií z výrobného sektora, IT, personálnych agentúr, ako aj akadémie. Spoločne s odbornými garantmi z Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Košice a z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR), pobočky Košice, diskutovali o zefektívnení procesov pri zamestnávaní pracovníkov z tretích krajín a jeho osobitostiach. Aktuálnosť danej problematiky a potreba objasnenia odpovedí na konkrétne situácie bola definovaná na základe viacerých podnetov od členskej základne v regióne v súvislosti s obsadzovaním kvalifikovaných pracovných miest, ako aj vojenským konfliktom na Ukrajine a stále narastajúcim počtom ukrajinských študentov na východe Slovenska.

O čom

Prvou oblasťou diskusie boli podrobnosti o prechode zo statusu dočasného útočiska k udeleniu prechodného pobytu na účel zamestnania cudzinca, ale aj prípadné žiadosti o obnovenie prechodného pobytu. Otázka získania prechodného pobytu na účel vysokokvalifikovaného zamestnania, na ktoré sa vyžaduje vyššia odborná kvalifikácia a relokácia vysokokvalifikovaných pracovníkov spolu s ich rodinnými príslušníkmi z tretích krajín, tvorila dôležitú časť debaty.

Ďalej boli diskutované zoznamy zamestnaní s nedostatkom pracovnej sily a časové lehoty pri potrebe nahlasovania voľných pracovných miest V tejto súvislosti ÚPSVaR Košice odporučil zamestnávateľom uverejňovať pracovné ponuky aj na portáli Služby zamestnanosti, nakoľko táto databáza predstavuje jedno z východísk pri vytváraní zoznamov nedostatkových profesií.

Účastníci okrúhleho stola sa v závere vyslovili za odbúranie nadbytočnej administratívnej záťaže, uľahčenie časovej náročnosti a zložitosti procesu. Veríme, že takéto stretnutia na aktuálne témy napomôžu zvýšeniu konkurencieschopnosti podnikateľského sektora v regióne. ■

Predseda Predstavenstva Košickej RK SOPK Marek Kozlay (vpravo) víta účastníkov. Na snímke vedľa neho odborní garanti diskusie: Zuzana Bradová, Referát Služieb pre zamestnávateľa – zamestnávanie štátnych príslušníkov tretích krajín a občanov EÚ, riaditeľ ÚPSVaR Košice Michal Michalov a riaditeľ Oddelenia cudzineckej polície PZ Košice František Farkaš.

Informácia o projekte:

Podujatia sa konali v rámci projektu KOŠICE FINE(A)ST REGION podporeného z grantu CIPE – Center for International Private Enterprise. Cieľom projektu je zvýšenie intenzity a udržateľnosti verejno-súkromného dialógu v Košickom kraji medzi podnikateľskou obcou a zástupcami verejnej správy a inštitúcií vo viacerých sférach.
Tiež aktívna podpora medzisektorovej spolupráce zameraná na zlepšenie podmienok podnikateľského prostredia a vzdelávania na základe reálnych potrieb trhu práce.
Trvanie projektu: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2023.

CIPE
CENTER FOR INTERNATIONAL PRIVATE ENTERPRISE

Róbert Vydra • Žilinská regionálna komora SOPK
www.sopk.sk/za

Potrebujeme sa navzájom

Na snímke vľavo predstavitelia Žilinskej RK SOPK (spredu): riaditeľ Branislav Čulák, predseda predstavenstva Pavol Vítek a člen predstavenstva Ján Mišura. Vpravo (spredu): obchodný a ekonomický radca Veľvyslanectva ČR v SR Petr Darmovzal a veľvyslanec ČR v SR Rudolf Jindrák.

Slovensko predstavuje pre Česko druhý najväčší exportný trh a štvrtého najväčšieho obchodného partnera, pričom obe ekonomiky sú silne previazané. Český veľvyslanec v SR Rudolf Jindrák preto považuje podporu a rozširovanie vzájomných hospodárskych vzťahov medzi oboma krajinami za kľúčové. Konštatoval to na stretnutí s vedením Žilinskej regionálnej komory SOPK 26. apríla 2023.

Český veľvyslanec sa oboznámil s hospodárskym prostredím žilinského regiónu, so stavom dopravnej infraštruktúry medzi Českou a Slovenskou republikou. Podporil čo najrýchlejšie dobudovanie dopravného prepojenia medzi Slovenskom a Českom, predovšetkým nutnosť rýchleho dokončenia hlavných dopravných tepien D3 a D49/R6, ktoré je nevyhnutné na bezproblémové zabezpečenie cezhraničných obchodných aktivít.

Veľvyslanec Rudolf Jindrák zároveň informoval o spoločnom zasadnutí vlád Českej a Slovenskej republiky, ktoré sa uskutočnilo 3. apríla 2023 v Trenčíne a vyzdvihol spoluprácu pri cezhraničných projektoch. Vzájomné rozhovory boli podnetné pre ďalší rozvoj spolupráce spoločností združených v SOPK s českými firmami. ▪

TOP EXOTIKA

MEXIKO KUBA DOMINIKÁNSKA SEYCHELY MALDIVY BORA BORA MAURICIUS SRI LANKA MADAGASKAR REUNION HAITI SENEGAL KEŇA ZANZIBAR BALI HAWAI MALAYSIA PALAU BALI TRINIDAD A TOBAGO GALAPÁGY ŠALAMÚNOVE OSTROVY GRUZÍNSKO
MEXIKO KUBA DOMINIKÁNSKA SEYCHELY MALDIVY BORA BORA MAURICIUS SRI LANKA MADAGASKAR REUNION HAITI SENEGAL KEŇA ZANZIBAR BALI HAWAI MALAYSIA PALAU BALI TRINIDAD A TOBAGO GALAPÁGY ŠALAMÚNOVE OSTROVY GRUZÍNSKO
MEXIKO KUBA DOMINIKÁNSKA SEYCHELY MALDIVY BORA BORA MAURICIUS SRI LANKA MADAGASKAR REUNION HAITI SENEGAL KEŇA ZANZIBAR BALI HAWAI MALAYSIA PALAU BALI TRINIDAD A TOBAGO GALAPÁGY ŠALAMÚNOVE OSTROVY GRUZÍNSKO
MEXIKO KUBA DOMINIKÁNSKA SEYCHELY MALDIVY BORA BORA MAURICIUS SRI LANKA MADAGASKAR REUNION HAITI SENEGAL KEŇA ZANZIBAR BALI HAWAI MALAYSIA PALAU BALI TRINIDAD A TOBAGO GALAPÁGY ŠALAMÚNOVE OSTROVY GRUZÍNSKO

BB Travel
VAŠA BYSTRICKÁ CESTOVKA

zavolaj a cestuj +421 903 129 339

absolútna diskrétnosť
osobné konzultácie
dovolenka na mieru

Ján Mišura • predseda Sekcie dopravy SOPK • člen Predstavenstva Žilinskej regionálnej komory SOPK
www.sopk.sk/tt • www.sopk.sk/za

R6 a D3 – „cesta zarúbaná“

k najväčším obchodným partnerom Slovenska

Prípravný výbor 13. ročníka medzinárodnej konferencie „Stredná Morava – križovatka dopravných a ekonomických záujmov“ rokoval v Žiline na pôde Žilinskej regionálnej komory SOPK, Žilinskej univerzity i Žilinského samosprávneho kraja. Prítomní sa zhodli, že členovia SOPK, spoločnosti a podnikatelia nutne potrebujú, aby sa realizovala „Základná európska sieť TEN-T“ (Core TEN-T) diaľnic na západ, a to R6 a D3 na Slovensku. Pretože Česko je druhý najväčší ekonomicko-obchodný partner Slovenska a Nemecko prvý, hoci geograficky je za Českom.

Libor Lukáš, predseda Združenia pre rozvoj dopravnej infraštruktúry na Morave, sa s podpredsedom združenia Liborom Žádnikom a predsedom Sekcie dopravy SOPK Jánom Mišurom oboznámili na univerzite a samosprávnom kraji s aktuálnou situáciou v príprave úsekov na R6 a D3 na Slovensku, ktoré nie sú smerom k hranici s ČR ani len rozostavané.

Diaľnice na Morave

Reciprocne informovali rektora Žilinskej univerzity Jána Čelka, profesora na Stavebnej fakulte Žilinskej univerzity Jozefa Vičana a Gabrielu Tisoňovú, riaditeľku odboru dopravy Žilinského samosprávneho kraja, o stavbách na diaľniciach na Morave. Konkétne je rozostavný úsek na D49 Hulín – Zlín v smere k slovenskej R6 k Púchovu. V prevádzke bude v roku 2024. V príprave sú úseky do Slušovíc a Vizovíc, čím sa v roku 2027 D49 zásadne priblíži k slovenskej hranici. Na Slovensku je príprava de facto prerušená. Pritom R6 patrí do Základnej siete TEN-T na európskom koridore Rýn – Dunaj. Od Otrokovíc popri rieke Morava sú rozostavané úseky D55 až za Uherské Hradište. Rýchlostná cesta od Ostravy k slovenskej hranici pri Čadci je kompletne v prevádzke od apríla 2023. Po Jablunkov ako štvorpruh, od Jablunkova v polovičnom profile, ale mimoúrovňovo.

Slovenská realita

Na D3/E75 na Slovensku chýba dokončiť 23 km k Česku a Poľsku. D3 sa nestavia. V SR sme sa v roku 2021 vrátili na začiatok (!!!) – k štúdii realizovateľnosti, opakovane k EIA. Čo bolo pripravené, tam sa nechala prepadnúť platnosť. Pripravený harmonogram z roku 2016 na úsek Žilina – Kysucké Nové Mesto, podľa ktorého sme už v roku 2022 mali jazdiť po D3 nad semaformi v Kysuckom Novom Meste, ministerstvo dopravy nerealizovalo. Len sa s verejnosťou nonstop od roku 2019 komunikuje (Európska únia to požaduje), ukazujú sa kreslené filmy namiesto výstavby, predložia sa nerelevantné štúdie v roku 2023 a Únia pre ministerstvo, Národnú diaľničnú spoločnosť, podnikateľov a občanov chce alebo organizuje „informačné platformy“. A zatiaľ „Základná sieť TEN-T“ v Česku a Poľsku v smere na Slovensko je vo výstavbe alebo dokončená a na D3 a R6 na Slovensku sa v porovnaní s týmito krajinami iba prehlbuje stagnácia.

Predstavitelia univerzity, kraja a SOPK dostali od členov prípravného výboru pozvanie aktívne sa zúčastniť konferencie. Záštitu nad ňou prevzal predseda SOPK Peter Mihók.

O priebehu medzinárodnej konferencie a nových poznatkoch, ktoré na nej odznejú, bude Sekcia dopravy SOPK informovať členov komory i širokú podnikateľskú verejnosť v októbri 2023. ■

Na snímke sprava predseda Sekcie dopravy SOPK Ján Mišura, podpredseda Združenia pre rozvoj dopravnej infraštruktúry na Morave Libor Žádnik, profesor Žilinskej univerzity Jozef Vičan a predseda Združenia pre rozvoj dopravnej infraštruktúry na Morave Libor Lukáš.

VOLVO

Elektrické Volvo C40

volvocars.sk

Jana Glasová • analytička 365.bank • www.365.bank

Priemyselná výroba vo februári s poklesom takmer o päť percent

Podľa najnovších údajov Štatistického úradu SR sa produkcia našich priemyselníkov medziročne znížila aj vo februári, a to o -4,7 percenta. Ide pritom už o piaty pokles v rade. V porovnaní so záverom minulého roka aj v porovnaní s januárom sa však pokles produkcie trochu zmiernil, keďže v decembri predstavoval až viac než desatinu a v januári takmer -9 percent.

K poklesu výroby došlo vo februári v mnohých hospodárskych odvetviach. Priemyselná výroba je totiž zasiahnutá hlavne poklesom zahraničného dopytu, drahšími energiami a problémami s nedostatkom niektorých surovín a komponentov na trhu v dôsledku vojny na Ukrajine.

Pod celkový februárový výsledok priemyselnej produkcie sa podpísala hlavne vyššia výroba automobilov, ktorá ťahala náš priemysel smerom nahor. Naopak, negatívne ovplyvňovala náš priemysel hlavne nižšia výroba výrobkov z gumy a plastov, nižšia chemická výroba a tiež pokles vo výrobe počítačov a elektroniky a vo výrobe ropných produktov.

Medziročné porovnanie priemyselnej výroby

Spomedzi jednotlivých priemyselných odvetví došlo k najvýraznejšiemu poklesu v **chemickom priemysle** (takmer -37 %), vo **výrobe počítačov a elektroniky** (zhruba -27 %), vo **výrobe ropných produktov** (-25 %), v **drevospracujúcom a papierenskom priemysle** a tiež vo **výrobe výrobkov z gumy a plastu** (v oboch prípadoch cca -12 %). K miernejšiemu, jednocifernému poklesu výroby došlo aj v ďalších odvetviach – v strojárstve a tiež v potravinárskom priemysle.

Rast produkcie sa vo februári podarilo dosiahnuť ostatnej výrobe a oprave strojov a zariadení (takmer +15 %), **farmaceutickej výrobe** (+8 %) a o takmer **6 % sa zvýšila aj produkcia v automobilovom priemysle**. To je výrazné pozitívum, keďže v predchádzajúcich 3 mesiacoch výroba automobilov klesala. Rástla aj výroba elektrických zariadení, výroba v kovospracujúcom priemysle a tiež v textilnom priemysle.

Ako sa bude priemyselná produkcia ďalej vyvíjať?

Smerom nadol bude aj v ďalších mesiacoch produkcia našich priemyselníkov ťahaná slabším zahraničným dopytom a narušením dodávateľských reťazcov, ktoré je spôsobené vojnou na Ukrajine. Vysoká inflácia spôsobuje pokles kúpyschopnosti a spotreby domácností, čo znamená nižší dopyt po výrobkoch, nižšiu priemyselnú produkciu a pokles ekonomického rastu. **Prvý polrok tohto roka bude preto pre našich priemyselníkov ešte náročným obdobím. Počas druhého polroka by však mohol byť náš priemysel podporený zlepšovaním ekonomického prostredia a zotavením zahraničného dopytu.**

Dlhé obdobie bol priemysel negatívne zasiahnutý extrémne vysokými cenami energií, ktoré v lete 2022 dosahovali rekordné úrovne. V súčasnosti už však energie zlacneli, a tak aj tlak na priemyselníkov je miernejší. ■

Medziročný vývoj priemyselnej produkcie v %

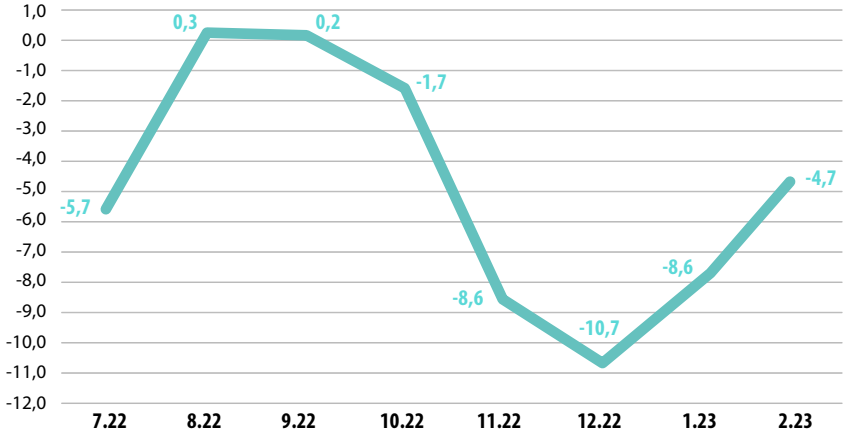

Foto: freepik.com

tasr • www.tasr.sk

Tržby firiem rástli, rast zisku sa spomalil

Tržby firiem pôsobiacich na Slovensku vzrástli vlani o 13,8 percenta, teda rýchlejšie ako v roku 2021, kedy ich rast dosiahol 12,7 percenta. Dôvodom bola pravdepodobne vyššia inflácia ako v predchádzajúcich rokoch.

Vyplýva to z aktuálnej analýzy spoločnosti Finstat zo zverejnených finančných výsledkov firiem. Do začiatku apríla zverejnilo svoju účtovnú závierku, ktorá je súčasťou daňových priznaní, 134 564 slovenských spoločností.

Čistý zisk firiem vlani nerástol tak výrazným tempom ako tržby a výsledok hospodárenia pred odpočítaním úrokov, daní a odpisov (EBITDA) dokonca medziročne klesol. „EBITDA medziročne klesla o 0,7 % a čistý zisk spoločností stúpol o 3,4 %. Na porovnanie, medziročný rast EBITDA v roku 2021 dosahoval 13,2 % a zisku 30,1 %," vyčíslil analytik Finstatu Martin Lindák.

Upozornil na **náklady na výrobu, materiál a energie**, ktoré vzhľadom na

rastúce ceny energií v minulom roku vzrástli o 33,9 %. Na porovnanie, v roku 2021 sa zvýšili o 17,1 % a rok predtým, teda v prvom pandemickom roku, dokonca klesli o 7,8 %. Výraznejšie ako v predošlých rokoch rástli vlani aj **osobné náklady**. Kým v roku 2021 boli medziročne vyššie o 7,7 %, vlani to bolo o 8,9 %.

Napriek rastúcim nákladom sa významne nemenil **počet firiem v strate a v zisku**. „Počet spoločností v zisku rástol takmer rovnakým tempom ako v roku 2021 o viac ako 9 %. Počet firiem v strate sa zvýšil o 6,4 %, čo je o 4,2 p. b. viac ako v roku 2021, avšak stále menej ako v roku 2019 a 2020," priblížil analytik. Počet spoločností, ktoré skončili na nule, zaznamenal vlani najnižší medziročný rast za posledné štyri roky na úrovni 14,8 %.

V roku 2022 odviedli firmy **do štátneho rozpočtu na dani z príjmu** spolu 1,36 mld. €. Medziročne to bolo menej približne o 28 mil. € (-2 %). „Pre porovnanie, splatná daň v roku 2021 medziročne narástla o 18,9 % a výrazne poskočila oproti predošlým rokom," doplnil Lindák. ■

Objasnenosť ekonomickej kriminality na Slovensku prudko klesla

V roku 2022 zistili na Slovensku 12 767 ekonomických trestných činov. Objasnili z nich 49 percent, o 12 percent menej ako tri roky predtým. Zároveň v porovnaní s Českom dosiahla v roku 2022 priemerná škoda zistených ekonomických trestných činov na Slovensku v prepočte 717-tisíc Kč (30 521 €) oproti 660-tisícom Kč (28 095 €) v ČR.

Počet ekonomických trestných činov sa v roku 2022 oproti roku 2021 zvýšil o 8 %. V roku 2019 bol počet zistených trestných činov 13 326 a z nich bolo objasnených 6 757 (61 %).

Priemerná škoda v roku 2022 zo zistených ekonomických trestných činov na Slovensku bola 30 521 €, čo je pokles o 41,4 % oproti roku 2021. Priemerná škoda klesla oproti roku 2021 v takmer všetkých kategóriách ekonomickej kriminality (podvod, úpadkové trestné činy alebo daňové trestné činy).

Informovala o tom spoločnosť **Surveilligence**.
Surveilligence je špecializovaná forenzná agentúra zameraná na vyšetrovanie sofistikovanej finančnej kriminality páchanej manažmentom a zamestnancami v segmente privátnych spoločností. Špecializuje sa na vyšetrovanie a prevenciu závažných manažérskych podvodov a tzv. kriminality bielych golierov v Českej a Slovenskej republike. Agentúra vytvorila report na základe štatistiky kriminality v Slovenskej republike od Ministerstva vnútra SR.

V kategórii **trestné činy legalizácie príjmov z trestnej činnosti** sa, naopak, priemerná škoda výrazne zvýšila zo 68-tisíc € v roku 2021 na 349-tisíc € v roku 2022. Počet zistených trestných činov v tejto kategórii v roku 2022 bol 125 prípadov pri 56-percentnej objasnenosti.

Vývoj počtu nových prípadov a objasnenosti trestného činu klasifikovaného ako **podvod** sa v roku 2022 zvýšil na 2 122 prípadov z 1 890 prípadov v roku 2019. Priemerná škoda v tejto kategórii minulý rok predstavovala 45-tisíc eur. ■

Fénix
Kultúrna
pamiatka
roka

Pomáhame chrániť kultúrne dedičstvo Slovenska

Slávnostné
odovzdávanie cien
odvysiela 8. mája RTVS
o 22.05 na Jednotke

www.kpr-fenix.sk

Nadácia SPP

Slováci žijú na dlh, no takmer 60 % nevie, čo je úrok

So spotrebným úverom má skúsenosť približne polovica Slovákov, no viac ako 50 percent nevie, čo je ročná percentuálna miera nákladov (RPMN). Zároveň asi 60 percent opýtaných nevedelo správne odpovedať na otázku, čo je úrok.

Vyplýva to z prieskumu 365.bank, ktorého cieľom bolo zistiť úroveň finančnej gramotnosti Slovákov v oblasti čerpania úverov.

RPMN

„Percentuálna hodnota RPMN býva vyššia ako úroková sadzba a pre spotrebiteľa je táto cifra najdôležitejšia, nakoľko vie podľa nej vyčísliť, koľko ho bude úver dokopy stáť," upozornila Linda Valko Gáliková z 365.bank. Pri čerpaní spotrebného úveru sa však cca 40 % Slovákov rozhoduje podľa výšky úrokovej sadzby.

Úroková sadzba

Pojem „úroková sadzba" nevedelo definovať 60 % respondentov. Iba jeden z desiatich ľudí správne odpovedal na otázku, v akej výške sa úrokové sadzby pohybujú. Banka pripomenula, že vývoj úrokových sadzieb je ovplyvnený sadzbou Európskej centrálnej banky. Tá úrokovú sadzbu od leta minulého roka postupne zvyšuje s cieľom tlmiť vysokú infláciu v eurozóne.

Istina

Necelá polovica respondentov v prieskume správne definovala istinu ako sumu peňazí, ktorú si dlžník požičal od banky. Iba 38 % vedelo definovať skratku p. a., ktorá označuje ročnú úrokovú sadzbu. Len dve pätiny opýtaných rozumeli tomu, že spočiatku tvorí väčšiu časť splátky úrok a menšiu časť splátka istiny. Pomer sa časom mení a na konci doby splatnosti predstavuje väčšiu časť splátka istiny a menšiu splátka úroku.

„V praxi to tak znamená, že ak chce klient úver refinancovať pred dobou jeho splatnosti, nemusí sa to vyplatiť, keďže opätovne začne splácať z väčšej časti práve výšku úroku, a nie istiny," upozornila Valko Gáliková. ■

Ceny obedov stúpli skoro o 44 percent

Priemerné úhrady za obedy vo všetkých regiónoch SR štvrtý mesiac po sebe dosahujú osem eur. Zároveň ich medziročné porovnanie ukazuje, že za posledných 12 mesiacov stúpli regionálne takmer o 44 percent.

Do týchto platieb stravovacou kartou sú zarátané vždy celé útraty za jedlo, občerstvenie alebo kávu. Informovala o tom spoločnosť Edenred na základe ich prieskumu TRC index za marec 2023.

K najväčšiemu medziročnému nárastu cien obedov, skoro o 44 %, došlo v Trenčianskom kraji. V marci 2023 tam priemerné platby dosiahli 7,90 €, kým v marci 2022 sa pohybovali na úrovni 5,50 €.

Takmer o tretinu (29,3 %) stúpli ceny obedov medziročne v Prešovskom kraji, (na 8,28 € zo 6,40 €). Skoro o pätinu viac (19 %) si priplácajú stravníci v Banskobystrickom kraji, kde priemerné ceny vzrástli na aktuálnych 8,06 € zo 6,77 €.

Nominálne najvyššie sumy za obedy sa v marci 2023 platili v Košickom kraji, kde priemerný účet dosiahol 8,51 € (medziročne +17,2 %)

O 15 % stúpli ceny obedov za posledný rok v Nitrianskom kraji a o 9 % v Bratislavskom. Účty vyššie o 8,5 % platia stravníci v Žilinskom a o 5,8 % v Trnavskom kraji, vyplynulo z dopytovania.

Na základe získaných údajov zároveň nominálne, o 2,40 € medziročne, stúpli ceny najviac v Trenčianskom kraji. Nasleduje Prešovský (+1,90 €) a Banskobystrický kraj (+1,30 €). ■

NOVÁ LEGISLATÍVA EÚ MÁ URÝCHLIŤ PRECHOD KU KLIMATICKEJ NEUTRALITE

EÚ chce do roku 2030 znížiť svoje emisie oxidu uhličitého (CO_2) o 55 % v porovnaní s úrovňou v roku 1990 a do roku 2050 sa stať klimaticky neutrálnou. Európsky parlament podporil tri kľúčové zložky legislatívneho balíka Fit for 55 – obchodovanie s emisiami, klimatický sociálny fond a zavedenie tzv. uhlíkového cla.

RUSKO ZVÝŠILO V MARCI VÝVOZ NAFTY PO MORI O 12 %

Prispel k tomu nárast dodávok do iných destinácií po tom, keď EÚ začiatkom februára zakázala dovoz ruských ropných produktov na svoj trh. Hlavnou destináciou pre ruské dodávky nafty zostáva Turecko.

EKONOMICKÉ INŠTITÚTY ZLEPŠILI ODHAD VÝVOJA NEMECKEJ EKONOMIKY

Jeden rakúsky a štyri nemecké ekonomické inštitúty počítajú v tomto roku s rastom nemeckej ekonomiky o 0,3 %. Na rok 2024 odhad mierne zhoršili. V jesennej prognóze odhadovali rast o 1,7 %, teraz o 1,5 %. Inflácia by mala tento rok dosiahnuť 6 %. Vlani bola 7,9 %, na budúci rok 2,4 %.

MODELOVÁ RODINA OD ŠTÁTU ZÍSKA ZA PRVÝCH 5 ROKOV VYŠE 91-TISÍC €

Rodinná politika potrebuje podľa inštitútu INESS zvyšovať adresnosť, nie výdavky. Rodina, v ktorej rodičia zarábajú priemernú mzdu a narodia sa im dve deti, totiž získa za prvých 5 rokov života ich prvého dieťaťa vyše 91-tisíc €, čo je viac než súčasná čistá priemerná mzda pracujúceho človeka. Analytik inštitútu Radovan Ďurana reagoval na poslanecký návrh Igora Matoviča, ktorý navrhuje zníženie daňového zaťaženia matiek, mladých ľudí a trvalé zavedenie zvýšeného daňového bonusu.

INFLÁCIA V EUROZÓNE V MARCI SPOMALILA

Medziročné tempo rastu spotrebiteľských cien v eurozóne sa v marci výrazne spomalilo na 6,9 % z 8,5 % vo februári. Dôvodom bol najmä pokles cien v energetike.

VYSÍDLENÍ UKRAJINCI ZÍSKALI NEOBMEDZENÝ PRÍSTUP NA RAKÚSKY TRH PRÁCE

V súčasnosti tam pracuje podľa oficiálnych údajov takmer 9-tisíc Ukrajincov. Uľahčený prístup na tamojší trh práce už mali a rakúska verejná služba zamestnanosti ich umiestňovala na voľné pracovné miesta, ak mali platný preukaz o statuse utečenca. Po novom môžu držitelia tohto dokladu nastúpiť v Rakúsku do akéhokoľvek zamestnania bez ďalších povolení.

DO RIMAVSKEJ SOBOTY MÁ PRÍSŤ NEMECKÝ INVESTOR

Spoločnosť Winkelmann pôsobiaca v oblasti elektrotechniky plánuje vytvoriť v štátom pripravovanom priemyselnom parku v Rimavskej Sobote 480 až 500 pracovných miest a investovať 110 mil. €.

BOHATŠÍ ČÍŇANIA INVESTUJÚ VIAC DO ZLATA A ŠPERKOV

Predaj šperkov a drahých kovov v Číne v marci vzrástol medziročne o 37,4 % a za celý 1. štvrťrok o 13,6 %.

AUTÁ VYRÁBANÉ V EURÓPE SÚ ČORAZ ŤAŽŠIE A VÄČŠIE

Hlavným dôvodom je rastúci dopyt po SUV a elektromobiloch, tvrdí francúzska poradenská spoločnosť Inovev.

Autá Made in Europe sú v súčasnosti v priemere o 7 cm vyššie, o 10 cm širšie a o 20 cm dlhšie ako v roku 2000. Ich priemerná hmotnosť sa v sledovanom období zvýšila až o 20 % na približne 1,5 tony.

SUV v súčasnosti tvoria 40 % a elektromobily 25 % áut vyrábaných v Európe. V Európe sa podiel SUV na registráciách zvýšil z 3 % v roku 2000 na 46 %, teda 5,2 milióna vozidiel, v uplynulom roku.

Medzi 20 najpredávanejšími plne elektrickými vozidlami v Európe je osem SUV a medzi 20 najpredávanejšími plug-in hybridmi, autami poháňanými klasickým motorom aj elektromotorom dokonca 16 SUV.

Podľa analýzy Inovev boli najpredávanejšími modelmi SUV v Európe vlani Volkswagen T-Roc (165 701 vozidiel), Volkswagen Tiguan (137 476), Peugeot 2008 (137 404), Tesla Model Y (135 461), Hyundai Tucson (133 223), Ford Puma (129 035), Renault Captur (128 898), Dacia Duster (122 329), Ford Kuga (120 387) a Kia Sportage (118 943).

NEMECKÝ PROTIMONOPOLNÝ ÚRAD SPRÍSŇUJE KONTROLU SPOLOČNOSTI APPLE

Regulačné úrady v Nemecku venujú zvýšenú pozornosť aj spoločnostiam Google, Facebook a Amazon. Apple vzhľadom na svoju silu spadá pod rozšírenú kontrolu možného zneužívania pozície na trhu. Protimonopolný úrad poukázal na úzku previazanosť rôznych produktov spoločnosti Apple, ako sú smartfóny iPhone, operačný systém iOS a obchod App Store.

MINISTERSTVO FINANCIÍ POSLALO SAMOSPRÁVAM 244 MIL. € Z FIREMNÝCH DANÍ

Ide o sľúbený balík peňazí z daní z príjmov právnických osôb, ktorý im pomôže zvládnuť obdobie energetickej krízy, rastúcej inflácie a vyrovnať sa s legislatívnymi zmenami. Celkovo mestá a obce dostali od začiatku tohto roka z firemnej dane navyše 326 mil. €. Štát im v tomto roku vyčlenil dokopy 789 mil. € z rozpočtu, európskych zdrojov aj úverových produktov.

POMOC BRUSELU KVÔLI UKRAJINSKÉMU OBILIU

EK pripravuje ďalší balík kompenzácií vo výške 100 mil. € spolu s obchodnými obmedzeniami na ukrajinské obilie, aby pomohla členským štátom susediacim s Ukrajinou zvládnuť problémy s nadmerným dovozom poľnohospodárskych komodít.

ČÍNA PRIJALA USMERNENIA NA PODPORU SÚKROMNÉHO SEKTORA

Bude optimalizovať prostredie na rozvoj súkromného sektora a odstráni inštitucionálne prekážky, ktoré bránia firmám zúčastňovať sa na spravodlivej trhovej súťaži. Na súkromné firmy, ktoré boli kľúčovým motorom ekonomického vzostupu Číny v posledných štyroch desaťročiach, pripadá polovica daňových príjmov krajiny, viac ako 60 % produkcie a 80 % zamestnanosti v mestách.

PLATBY NA INTERNETE BUDÚ JEDNODUCHŠIE

Spoločnosť Mastercard spúšťa na Slovensku novú službu Click to Pay, ktorá zjednodušuje proces platenia v internetových obchodoch. Zákazník už nebude musieť v platobnej bráne zadávať údaje zo svojej platobnej karty. Kliknutím na ikonu Click to Pay u zúčastnených obchodníkov sa na spracovanie platby použije tokenizovaná karta. ■

ŠTÁT VYPLATIL INFLAČNÚ POMOC TAKMER 110 MIL. €

V rámci prvého balíka pomoci, kde štát vyplácal jednorazovo 100 € rodinám s deťmi či poberateľom pomoci v hmotnej núdzi, vyplatili úrady práce celkovo 99 mil. €. V druhom balíku vyplatili ďalším skupinám ľudí dodatočných 10 mil. €.

Najviac peňazí z prvého balíka smerovalo do okresov Prešov (3,5 mil. €), Košice-okolie (3 mil. €) a Žilina (2,9 mil. €). Z druhého balíka inflačnej pomoci vyplatili najvyššiu pomoc 281-tisíc € domácnostiam v okrese Košice-okolie. Väčšina financií, takmer 5,5 mil. €, bola určená nezaopatreným deťom, ktorým súd stanovil nižšie výživné ako 150 €.

Jedným z hlavných faktorov pretrvávajúceho nárastu počtu poberateľov pomoci v hmotnej núdzi sú dosahy vojny na Ukrajine a prichýlenie odídencov z Ukrajiny. Počet poberateľov pomoci spolu s posudzovanými osobami sa zvýšil z 121 471 vo februári 2022 na 143 311 vo februári 2023.

DEFICIT BY MAL TENTO ROK DOSIAHNUŤ 6 % HDP

V aktuálnom marcovom rozpočtovom semafore to predpokladá Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ). Zlepšila tak svoj februárový odhad 6,3 % HDP, hospodárenie by malo byť lepšie o 346 mil. €. „K medzimesačnému zlepšeniu výsledku hospodárenia prispel najmä odhadovaný dodatočný príjem zo solidárneho príspevku, ktorého zdaňovacie obdobie bolo novelou predĺžené na rok 2023," priblížila RRZ. Predĺženie mimoriadneho zdanenia rafinérií a zvýšenie jeho sadzby by malo štátu priniesť dodatočne takmer 490 mil. €.

HN HOSPODÁRSKE NOVINY

ZA ZODPOVEDNÝ ROZPOČET

Deficit stúpa, my informujeme

WEBINÁR

AKÉ ZMENY V TRANSFEROVOM OCEŇOVANÍ NÁS ČAKAJÚ TENTO ROK?

Organizátor:
Bratislavská RK SOPK
Termín: 4. 5. 2023
Čas: 9.00 – 10.00 h
Miesto: platforma ZOOM
Lektorka: Ing. Mgr. Lenka Palúchová, LL.M.

Témy:
- Ako sa zmenili niektoré definície potrebné na účely transferovej dokumentácie
- Zavedenie tzv. bezpečného prístavu
- Zahrňovanie nákladov vynaložených inou závislou osobou
- Korešpondujúca úprava základu dane
- Doplnenie pravidiel na určenie základu dane stálej prevádzkarne
- Použitie metodiky OECD o transferovom oceňovaní
- Úprava základu dane závislých osôb
- Zmena postupu predkladania dokumentácie ku kontrolovaným transakciám
- Zmeny týkajúce sa vedenia dokumentácie o transferovom oceňovaní

Účastnícky poplatok:
Člen SOPK: **BEZPLATNE**
Nečlen SOPK: 15 € + DPH

Link na registráciu

KONTAKT:
Bratislavská RK SOPK
Ivana Kondášová
tel.: 02/4829 1247
ivana.kondasova@sopk.sk
www.sopk.sk/ba

PODNIKATEĽSKÉ FÓRUM

ČESKO-SLOVENSKÉ PODNIKATEĽSKÉ FÓRUM

Organizátori:
Veľvyslanectvo Českej republiky v Bratislave
v spolupráci s:
- Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
- Žilinská regionálna komora SOPK
- krajské hospodárske komory Moravskosliezskeho, Zlínskeho a Olomouckého kraja
- Regionálna hospodárska komora Brno
- agentúra SARIO

Termín: 10. 5. 2023
Čas: 8.00 – 17.00 h
Miesto: NH Bratislava Gate One hotel, Ambrušova 7, Bratislava

B2B rokovania českých a slovenských firiem sú určené predovšetkým pre firmy z odvetví:
- strojárstvo
- elektrotechnika
- energetika
- stavebníctvo
- ekológia
- potravinársky priemysel
- ITC vrátane potenciálnej spolupráce pri povojnovej obnove Ukrajiny

Novinkou tohtoročného podnikateľského fóra je možnosť dohodnúť si okrem B2B rokovaní s českými firmami rovnako B2B rokovania s rakúskymi a maďarskými firmami na jednom mieste.

Program:

8.00 – 9.00 h	registrácia účastníkov
9.00 – 11.00 h	slávnostné otvorenie, panelová diskusia
11.00 – 12.00 h	B2B rokovania firiem
12.00 – 13.00 h	obed
13.00 – 17.00 h	B2B rokovania firiem

Česko-Slovenské podnikateľské fórum je súčasťou širšieho podnikateľského fóra „International Business Day 2023" a koná sa vďaka finančnému príspevku Ministerstva průmyslu a obchodu ČR

KONTAKT:
Žilinská RK SOPK • Róbert Vydra
tel.: 041/7235 102, -655 • 0949 727 801
zahrza@za.scci.sk • www.sopk.sk/za

SEMINÁR

TIME MANAŽMENT A ZVLÁDANIE STRESU

Organizátor:
Žilinská RK SOPK
Termín: 11. 5. 2023
Čas: 9.00 – 16.30 h
Miesto: Žilinská RK SOPK, Žilina
Lektorka: Ing. Nora Lauková, MBA

Program:

1. Time manažment
- čo je time manažment a ako ho zvládnuť – zlodeji času a ich zmapovanie
- výkonnosť a môj časový manažment, zostavenie časového diagramu vlastnej výkonnosti, aký som typ
- ako plánovať svoj čas – tvorba cieľov, určenie priorít a rozdeľovanie aktivít
- organizácia času a cyklický manažment – identifikácia činností, v ktorých mám tendenciu zacykliť sa
- techniky aktívneho prístupu k zvládaniu času
- cvičenia na efektívny time manažment a organizáciu pracovného času

2. Zvládanie stresu
- príčiny vzniku stresovej záťaže – uvažovanie a pracovné návyky
- eliminácia stresovej záťaže – zvládanie chýb, predvídavosť, schopnosť vyjednávať, nestresovanie sa vlastnými sľubmi a obavami, nestresovať sa tým, čo nastane
- princípy odbúravania stresu
- techniky zvládania a odbúravania stresu – dýchacie cvičenia, stratégie blokovania

3. Prevencia vyhorenia
- čo je syndróm vyhorenia, hlavné príznaky
- príčiny – nedostatok uznania, zlé pracovné prostredie, nespravodlivosť a tlak nadriadených, konflikt hodnôt, nedostatok samostatnosti, vysoké a nízke nároky
- syndróm vyhorenia a jeho vplyv na pracovnú a súkromnú oblasť
- ochrana pred vznikom a eliminácia už vzniknutých faktorov
- techniky a cvičenia

Účastnícky poplatok:
Člen SOPK: 78 € s DPH
Nečlen SOPK: 102 € s DPH

Online registrácia:
https://www.sopk.sk/za/event/seminar-time-manazment-a-zvladanie-stresu/

KONTAKT:
Žilinská RK SOPK
Anna Cabajová
tel.: 041/7235 103, -101
sekcieza@za.scci.sk
www.sopk.sk/za

WEBINÁR

AKO SI VYBUDOVAŤ SVOJU ZNAČKU NA LINKEDIN

Organizátor:
Bratislavská RK SOPK
Termín: 16. 5. 2023
Čas: 9.00 – 11.00 h
Miesto: aplikácia ZOOM
Lektorka: Simona Kubán, konateľka spoločnosti SCR interactive

LinkedIn je skvelá sociálna sieť, kde na komunikáciu nepotrebujete mediálny rozpočet. Stačí vám len zaujať kvalitným postom. Je to efektívny spôsob, ako zasiahnuť zákazníkov. Len to musíte robiť správne. Naučte sa, čo robiť a čomu sa vyhnúť, aby to na vašom LinkedIne žilo. V tejto prednáške si ukážeme tipy, ako využiť LinkedIn na maximum.

Dozviete sa:
- Je LinkedIn vhodná sociálna sieť na prezentáciu a komunikáciu firmy?
- Pre koho vytvárať obsah? Ako si vytvoriť stratégiu?
- Čo na LinkedIne robiť a čomu sa, naopak, vyhnúť?
- Ako na LinkedIne komunikovať, aby ste mali čo najväčší zásah?
- Ako si vytvoriť stratégiu pre LinkedIn?
- Ako zaujať a získať pozornosť?
- Ako si definovať cieľovú skupinu?
- Na čo je dobrý mediálny plán?
- Ktoré čísla sú dôležité pri vyhodnotení aktivít na sieťach?

Účastnícky poplatok:
Člen SOPK: **BEZPLATNE**
Nečlen SOPK: 15 € + DPH

KONTAKT:
Bratislavská RK SOPK
Ivana Kondášová
tel.: 02/4829 1247
ivana.kondasova@sopk.sk
www.sopk.sk/ba

SEMINÁR

PREFERENČNÝ PÔVOD V SÚVISLOSTI S UPLATNENÍM PRI DOVOZE A VÝVOZE TOVARU

Organizátor:
Trnavská RK SOPK
Termín: 16. 5. 2023
Čas: 9.30 – 15.00 h
Miesto: Regionálne centrum Trnava, Zavarská 11/G, Trnava, 1 poschodie (RC Trnava sídli v budove Würth, vstup zo zadnej strany budovy)
Lektor: Miloš Schmidt
Uzávierka: 10. 5. 2023

Obsah:
- Požiadavky na získanie preferenčného pôvodu na účely vydania alebo vystavenia dôkazov o pôvode pri vývoze tovaru
- Úplne získané výrobky, dostatočné a nedostatočné opracovanie, kumulácia
- Dôkazy o pôvode tovaru na účely preferenčného zaobchádzania pri dovoze tovaru
- Schválený vývozca, registrovaný vývozca
- Uplatňovanie **NOVÝCH prechodných pravidiel** pôvodu tovaru v systéme EUROMED
- Diskusia, otázky, odpovede

Účastnícky poplatok:

Člen SOPK:	40 € + DPH
Nečlen SOPK:	90 € + DPH

KONTAKT:
Trnavská RK SOPK
Peter Kovář
tel.: 033/5512 744
peter.kovar@sopk.sk
www.sopk.sk/tt

WEBINÁR

GDPR – LEGISLATÍVNE ZMENY V ROKU 2023, AKTUÁLNE PROBLÉMY A PRIEBEH ÚRADNEJ KONTROLY V PRAXI

Organizátor:
Nitrianska RK SOPK
Partner: Poradca podnikateľa, s.r.o.
Termín: 22. 5. 2023
Čas: 9.00 – 15.00 h
Lektorka: JUDr. Marcela Macová, PhD., špecialistka na ochranu osobných údajov
Uzávierka prihlášok: 19. 5. 2023

Aj v roku 2023 nastalo niekoľko významných zmien z dôvodu nových stanovísk Úradu na ochranu osobných údajov SR a Európskeho výboru na ochranu osobných údajov (EDPB), ktoré upravujú napríklad obsah zmlúv, zavádzajú lehotu záznamu pri monitorovaní priestoru, špecifikujú, ako má vyzerať označenie monitorovaného priestoru, upravujú vzťah prevádzkovateľa a sprostredkovateľa, popisujú bezpečnostné incidenty a prinášajú aj celý rad ďalších povinností.

Čo sa oproti pôvodnej legislatíve v priebehu rokov 2018 – 2022 zmenilo a aké sú najväčšie novinky pre rok 2023?

Program:
- Viete, čo si máte predstaviť pod pojmom **dokumentácia podľa Nariadenia GDPR?**
- Viete si overiť, či máte správne **vypracovanú informáciu** o spracúvaní osobných údajov?
- Viete, či máte právny základ na **spracúvanie osobných údajov** a či je to správny právny základ? Porovnáme si súhlas verzus oprávnený záujem napr. pri fotografovaní
- Máte správne ošetrený vzťah s vaším sprostredkovateľom?
- Dodržiavate zásady spracúvania

osobných údajov? Napr. pri kopírovaní úradných dokladov?
- **Monitorujete priestory kamerami?** Viete, čo všetko musíte splniť, aby ste boli v súlade s GDPR a novým usmernením EDPB?
- Poznáte najčastejšie pochybenia firiem pri spracúvaní osobných údajov?
- Viete, kedy máte oznámiť porušenie ochrany osobných údajov Úradu na ochranu osobných údajov?
- Viete, kedy využiť oprávnený záujem? Ako urobiť porovnávací test?
- Viete, aké sú vaše **práva a povinnosti počas kontroly?**
- Viete, aké sú povinnosti kontrolného orgánu?
- Viete, aké sú novinky v oblasti ochrany osobných údajov a čo vás čaká?
- Priestor na otázky

Účastnícky poplatok:

1 osoba:	70 € + DPH

Ako bonus získa každý účastník webinára:
- Odborné poradenstvo s lektorom počas priameho prenosu formou chatu
- Videozáznam z webinára na 30 dní

KONTAKT:
Nitrianska RK SOPK
Ivan Belka
tel.: 037/7336 754
fax: 037/7336 739
ivan.belka@sopk.sk
www.sopk.sk/nr

VEĽTRH A B2B

CEE EXPO & B2B FORUM: For Sustainable and Smart Urban Development

Organizátori:
- Regionální hospodářská komora Brno
- Veľvyslanectvo Českej republiky v Budapešti
- kancelária CzechTrade v Budapešti
- Maďarské národné združenie miestnych samospráv (TÖOSZ)
- Košická regionálna komora SOPK ako partner podujatia

Termín: 24. 5. 2023
Miesto: HungExpo Budapešť

Zameranie:
Multiodborová prezentácia Smart City riešení, ktoré môžu pomôcť vylepšovať mestá a municipality vo svete s dôrazom na **zelené riešenia**. Dozviete sa viac o aktuálnych technologických trendoch v oblasti smart city a stretnete sa s inovatívnymi poskytovateľmi smart city z regiónu strednej a východnej Európy.

Prezentujte svoje riešenia aj vy:
V rámci expa budete mať aj možnosť prezentovať riešenia vašej spoločnosti **vo vlastnom stánku**. Viac informácií pre vystavovateľov nájdete **TU**.

V prípade záujmu byť vystavovateľom na podujatí kontaktujte Košickú RK SOPK *(viď kontakty na konci pozvánky)*.

Témy:
- Efektívne a trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov
- Energetická efektívnosť a možnosti úspor
- Efektívnejšie hospodárenie s vodou, zadržiavanie vody, odkalovanie, čistenie odpadových vôd v malých obciach
- Efektívna koordinácia prvkov smart city ekosystému
- Technológia ako prostriedok, nie cieľ. Využívanie technológií a digitalizácie na vytvorenie životaschopnej budúcnosti v súlade s rozvojom šetrným k prírode
- Rozvoj modelu trvalo udržateľného riadenia miest
- Optimalizácia využívania energie vo verejných budovách, integrovanej doprave, verejnom osvetlení a bezpečnosti riadenia systému atď.
- Riešenia a plány rozvoja šité na mieru veľkosti, problémom a potrebám obcí. Od základných až po špičkové: Systémy verejnej bezpečnosti založené na AI, satelitné mestské tepelné mapovanie, riadenie dopravy Data From Sky, stroje na opravu defektov ciest pomocou infrapanelov atď.

Podujatie sa uskutoční v partnerstve s najväčším **maďarským združením miestnych samospráv** (TOOSZ), ktoré počas podujatia usporiada celoštátne zhromaždenie s predpokladanou účasťou približne 150 delegátov. Na podujatie budú pozvaní aj zástupcovia ďalších maďarských samospráv a maďarských spoločností zaoberajúcich sa smart cities.

Súčasťou podujatia sú okrem expozície aj **B2B stretnutia**, ktoré si môžete dohodnúť na odkaze: https://cee-expo-b2b-forum.b2match.io/

Účasť je BEZPLATNÁ.

Viac informácií: **TU**

Podujatie je podporené v rámci schémy EEN – Enterprise Europe Network.

KONTAKT:
Košická RK SOPK
Zuzana Fečová
tel.: 055/6220 640
zuzana.fecova@sopk.sk
www.sopk.sk/ke

KOOPERAČNÉ PODUJATIE

B2B ROKOVANIA SLOVENSKÝCH A ESTÓNSKYCH FIRIEM

Organizátor:
Bratislavská RK SOPK
Partner: Obchodná a priemyselná komora Estónska
Termín: 30. 5. 2023
Čas: 10.00 – 14.00 h
Miesto: Lindner Hotel Gallery Central, Bratislava

Program:
- Úvodné slovo SOPK a Obchodnej a priemyselnej komory Estónsko
- Krátke predstavenie obchodných možností v oboch krajinách
- Prezentácia projektu Enterprise Europe Network
- Kooperačné rokovania

Podujatie je BEZPLATNÉ.

Rokovací jazyk: anglický

Zoznam estónskych firiem s ich firemným profilom nájdete na tomto linku: B2B-meetings-with-Estonian-companies.pdf

Vaša registrácia a výber firiem je možná na tomto linku.

Podujatie je organizované v rámci projektu Enterprise Europe Network.

KONTAKTY:
Bratislavská RK SOPK
Ivana Kondášová
tel.: 02/4829 1247
ivana.kondasova@sopk.sk
www.sopk.sk/ba

Úrad SOPK
Daniela Širáňová
tel.: 02/5443 3272
daniela.siranova@sopk.sk
www.sopk.sk

NETWORKING

CZECHO-SLOVAK TECHNOLOGY SUMMIT 2023 (C-STS)

Najväčší česko-slovenský networking v oblasti kybernetickej bezpečnosti, umelej inteligencie a Európskych digitálnych zoskupení (EDIH)

Organizátori:
- Stredoeurópsky klaster kyberbezpečnosti (CEDEG)
- Národní klastrová asociace (NCA)
- Trenčianska RK SOPK v spolupráci s partnermi siete EDU-MaTech

Termín: 7. – 8. 6. 2023
Miesto: zámok Mikulov, ČR

Zameranie:
- Prenos poznatkov a odborné technologické prezentácie firiem pôsobiacich v českom a slovenskom prostredí v oblasti umelej inteligencie a kybernetickej bezpečnosti
- Špecializovaný workshop technológií umelej inteligencie, využitia „Testbedov" v oblasti priemyslu 4.0 a internetu vecí (IoT) v priemyselných podnikoch
- Aktuálne témy kybernetickej bezpečnosti, rizík a hrozieb (napr. v súvislosti s konfliktom na Ukrajine), trendy, technológie, riešenia
- Diskusný panel českých a slovenských odborníkov na témy digitálnej transformácie vo firmách a organizáciách
- Prezentácie pripravovaných služieb a možností spolupráce s českými a slovenskými zoskupeniami Európskych digitálnych inovačných hubov (EDIH)
- Kvalitný networking manažérov, odborníkov z oblasti inovácií, IT, kybernetickej bezpečnosti, priemyslu 4.0, IoT, cloudových služieb atď.
- Sprievodný program v duchu jarnej atmosféry južnej Moravy a štátneho zámku Mikulov na Morave

Pre koho je podujatie určené:
- Manažéri stredných a veľkých priemyselných firiem, výskumných organizácií, organizácií verejnej správy, manažéri IT a digitalizácie, manažéri bezpečnosti vo firmách atď., členovia zoskupení, inovačných centier a inkubátorov, ktorí môžu využívať praktické služby v niektorej z uvedených tém
- Členovia konzorcií českých a slovenských tzv. Európskych digitálnych inovačných zoskupení (EDIH)
- Zástupcovia politickej reprezentácie a ministerstiev ČR a SR s väzbou na digitalizáciu

Hlavní rečníci:
- Petr Očko
námestník pre digitalizáciu a inovácie Ministerstva priemyslu a obchodu ČR
- Jozef Graňačka
štátny tajomník Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
- Rastislav Janota
riaditeľ Národného centra kybernetickej bezpečnosti – SK-CERT (SR)
- Ján Adamovský
CEO, Slovenská sporiteľňa, a.s.
- Petr Schwarz
Fakulta informačných technológií Vysokého učení technického v Brne (ČR)
- Adam Kučínský
riaditeľ odboru regulácie kybernetickej bezpečnosti, Národný úrad pre kybernetickú a informačnú bezpečnosť (ČR)

a ďalší…

Účastnícky poplatok:
V závislosti od voľby rozsahu programu:

1 deň:	**BEZPLATNE**
2 dni:	1 400 CZK
2 dni + networking + VIP program:	4 900 CZK

Program a registrácia:
https://iresa-cz.cz/csts2023/

KONTAKT:
Trenčianska RK SOPK • Ján Václav • tel.: 032/6523 834 • sopkrktn@sopk.sk • www.sopk.sk/tn

KOOPERAČNÉ PODUJATIE

MEDZINÁRODNÉ KOOPERAČNÉ PODUJATIE FIRIEM ZO STREDNEJ EURÓPY POD ZÁŠTITOU OBCHODNÝCH A PRIEMYSELNÝCH KOMÔR

Organizátori:
- Trnavská RK SOPK
- Bratislavská RK SOPK

Termín: 13. 6. 2023
Čas: 9.00 h
Miesto: Trnava
Prihláseným účastníkom miesto konania organizátori neskôr spresnia.

Program:
- Príhovory a prezentácie zástupcov obchodných komôr a pozvaných hostí a teritorialistov pre jednotlivé krajiny z Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
- Prezentácia SR a potenciálu podnikania a investovania
- Diskusia
- Vopred pripravené a na mieru zostavené B2B rokovania firiem podľa harmonogramu

Na podujatí sa zúčastnia zástupcovia regionálnych obchodných a priemyselných komôr spoločne so svojimi podnikateľskými delegáciami z krajín:
- Rumunsko (región Maramures a región Iasi)
- Maďarsko (región Borsod-Abaúj-Zemplén County Miskolc, región Jász-Nagykun-Szolnok, región Békés County Békéscsaba a región Hajdú-Bihar County)
- Moldavsko

Ponuka pre záujemcov:
Možnosť osobného stretnutia s predstaviteľmi obchodných a priemyselných komôr s možnosťou nadviazať obchodnú spoluprácu, výmeny skúseností, transferu know-how, propagácie portfólia produktov a služieb so zástupcami firiem z týchto regiónov.

Zoznam doteraz potvrdených prihlásených zahraničných firiem je k dispozícii na vyžiadanie na kontaktných adresách uvedených na konci pozvánky.

Komunikačný jazyk B2B rokovaní:
anglický

Registrácia: TU

Účastnícky poplatok: BEZPLATNE

KONTAKTY:
Bratislavská RK SOPK
Ivana Kondášová • tel.: 02/4829 1247
ivana.kondasova@sopk.sk
www.sopk.sk/ba

Trnavská RK SOPK
Peter Kovář • tel.: 033/ 5512 744
peter.kovar@sopk.sk
www.sopk.sk/tt

PROJEKTY EKONOMICKEJ DIPLOMACIE

GOOD IDEA SLOVAKIA

- aktuálne témy týkajúce sa podnikateľskej sféry
- zaujímavosti z domácej a svetovej ekonomiky
- legislatíva
- servis
- informácie o pripravovaných podnikateľských misiách
- informácie o možnostiach účasti na veľtrhoch v zahraničí
- informácie o odborných seminároch
- pravidelná príloha venovaná regiónom Slovenska

VYUŽITE MOŽNOSŤ PROSTREDNÍCTVOM INZERCIE

SPROPAGOVAŤ VAŠU FIRMU, VÝROBOK ČI NÁJSŤ OBCHODNÉHO PARTNERA

Podrobnejšie informácie nájdete na www.sopk.sk

VYUŽÍVAJTE SLUŽBY SLOVENSKEJ OBCHODNEJ A PRIEMYSELNEJ KOMORY PRE PODNIKATEĽOV

VYDÁVANIE CERTIFIKÁTOV PRE ZARUČENÝ ELEKTRONICKÝ PODPIS

OVEROVANIE OBCHODNÝCH DOKLADOV

Certifikačné služby SOPK ako súčasť podpory exportu sa týkajú osvedčovania právnych skutočností dôležitých v medzinárodnom obchode medzi privátnymi spoločnosťami

VYSTAVOVANIE ATA KARNETOV

Karnet ATA je medzinárodne unifikovaný colný dokument, ktorý umožňuje uskutočňovať tranzit a dočasný dovoz tovaru do tretích krajín bez platenia cla a iných dovozných poplatkov (DPH), bez obchodno-politických obmedzení a bez splnenia colných formalít podľa národných colných predpisov jednotlivých krajín počas jedného roka (t. j. 12 mesiacov)

PORADENSKÉ A KONZULTAČNÉ SLUŽBY

- Právne poradenstvo v oblasti podpory a ochrany podnikania
- Poradenstvo v ďalších oblastiach:
  - medzinárodný obchod, colné a technické predpisy
  - aplikácia colných predpisov EÚ a SR
  - technické prekážky obchodu
  - informatika, komunikácia a sekcie
  - rozhodcovské súdnictvo
  - projekty a mnohé ďalšie

» PORADENSTVO k uvedeným i ďalším službám, ktorých prehľad je na www.sopk.sk «

Podrobnosti o službách SOPK pre podnikateľov a zoznam pracovísk, ktoré ich poskytujú, spolu s kontaktnými údajmi nájdete na stránke www.sopk.sk v časti **SLUŽBY A CENNÍKY**.

KONTAKTY, KTORÉ SA VÁM ZÍDU

Ak chcete dať o sebe vedieť, využite na propagáciu formu VIZITKY.

Na malom priestore poskytnete základné informácie o vašej firme

O mesačníku Obchod Priemysel Hospodárstvo:

- Vychádza prvý pondelok v mesiaci
- Vychádza v elektronickej verzii
- K dispozícii je na webovej stránke www.sopk.sk
- Členom SOPK a ďalším osobám a inštitúciám (ministerstvá, partnerské zamestnávateľské inštitúcie, veľvyslanectvá atď.) sa doručuje na nimi zadanú e-mailovú adresu
- Informuje o aktivitách SOPK v prospech podnikateľov:
  - o tom, čo sa v hospodárstve deje,
  - o tom, čo pre podnikateľov robí,
  - ako obhajuje ich záujmy,
  - ako sa podieľa na pripomienkovaní legislatívy týkajúcej sa podnikateľov,
  - ako komentuje rozhodnutia exekutívy a navrhuje riešenia, ktoré budú v prospech podnikateľskej sféry,
  - aké semináre pripravuje,
  - na akej obchodnej misii do zahraničia sa môžu zúčastniť,
  - na ktorom zahraničnom veľtrhu s podporu SOPK môžu prezentovať svoje výrobky,
  - o projektoch, na ktorých sa môžu zúčastniť – napr. projekty cezhraničnej spolupráce, projekty umožňujúce propagovať firmu v rámci Európskej únie, projekty určené pre ženy – podnikateľky.

Súčasťou jednotlivých vydaní mesačníka v mesiacoch apríl až december je samostatná príloha každej z 8 regionálnych komôr, v ktorej predstavia svoje aktivity pre podnikateľov v regióne i príbehy úspešných či jubilujúcich firiem a stredných odborných škôl.

Viac informácií o možnostiach inzercie nájdete na www.sopk.sk.

VOLVO

T.O.P. AUTO Slovakia, a.s.

výhradný dovozca vozidiel značky VOLVO do SR

Plynárenská 7/A ▪ 821 09 Bratislava

IČO: 35874546 ▪ IČ DPH: SK2021773853

volvocars.sk

miesto pre vašu vizitku

Obchod Priemysel Hospodárstvo • vydáva Slovenská obchodná a priemyselná komora
Redakcia: Ing. Bibiána Gunišová • tel.: 02/6720 2614 • fax: 02/6720 2618 • e-mail: bibiana.gunisova@sopk.sk
Redakčná rada: Ing. Viliam Gonda (predseda), Ing. Juraj Majtán, Ing. Jozef Rajtar
Uzávierka čísla: 21. 4. 2023 • © SOPK 1992 • Autorské práva vyhradené! • Poštová adresa: SOPK, Grösslingová 4, 816 03 Bratislava

Už 30 rokov sme tu pre vás

www.postovabanka.sk

poštová banka

APPKA
KOOPERATIVA

SMART NAHLASOVANIE ŠKÔD

zAPParkujte si nás v mobile

kooperativa.sk

Kooperativa
VIENNA INSURANCE GROUP

NA CELÝ ŽIVOT

PRÍLOHA TRNAVSKÁ RK SOPK

OBCHOD ▪ PRIEMYSEL ▪ HOSPODÁRSTVO

Mesačník Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory

máj/2023

Trnavská regionálna komora SOPK ■ Kapitulská 12, 917 01 Trnava
Tel.: +421 33 5512 588 ■ E-mail: sopkrktt@sopk.sk ■ www.sopk.sk/tt

Jozef Viskupič
predseda Trnavského samosprávneho kraja
www.trnava-vuc.sk

Milí priatelia,

od začiatku 21. storočia zažívame jednu krízu za druhou. Najprv to bola globálna ekonomická kríza, po ktorej nasledovala migračná kríza. Keď sme sa z toho otriasli, prišla pandémia ochorenia Covid-19. Zo dňa na deň sa zmenil náš život. Zakúsili sme krehkú podobu nášho života a sveta.

Keď sme vďaka zodpovednosti a obetavosti mnohých – od zdravotníkov cez župy až po všetkých zodpovedných občanov – najťažšie vlny pandémie spoločne zvládli, prišla ďalšia rana: vražedná agresia Ruska na Ukrajinu. A popri tomto všetkom je tu už roky aj klimatická zmena so všetkými jej dôsledkami. Navyše, aj energetická kríza, obrovské zdražovanie a ďalšie negatívne javy tak dnes vytvárajú viacrozmernú či kumulovanú krízovú situáciu.

Na trnavskej župe dlhodobo staviame na komplexnom prístupe k rozvoju nášho regiónu, tak aby žiadna oblasť nezaostávala a v tejto mimoriadne zložitej a náročnej situácii nemôžeme a nezabúdame ani na podporu a rozvoj podnikania. Teda oblasť, ktorú všetky tieto krízy postihujú s mimoriadnou intenzitou. Najmä segment malých a stredných firiem predstavuje kľúčovú hybnú silu rozvoja aj nášho regiónu, jeho prosperity a atraktívnosti.

Práve malé a stredné firmy tvoria viac ako 99 percent všetkých podnikateľských subjektov v Trnavskom kraji. Sú kľúčom k udržateľnému hospodárskemu rastu a tvorbe príležitostí pre talentovaných ľudí. Cieľovo chceme vytvoriť inovačný ekosystém prepájajúci verejný sektor, akademickú obec a súkromnú sféru za účelom akcelerácie regionálneho rozvoja prostredníctvom rôznych podporných nástrojov.

Konkrétne kroky realizujeme na základe Stratégie rozvoja malého a stredného podnikania do roka 2027, ktorú vypracovala Krajská inovačná rozvojová agentúra (KIRA). V rámci jej implementácie župa vytvorila ucelený a zrozumiteľný program, ktorý zlepší kvalitu služieb a produktov vznikajúcich v kraji. Najnovšie bola spustená informačno-komunikačná platforma pre malých a stredných podnikateľov, ktorí chcú byť včas a cielene informovaní o dôležitých legislatívnych zmenách či možnostiach podpory. Jej súčasťou je aj aplikácia, ktorej prvá verzia vznikla v rámci druhého ročníka krajského hackathonu s názvom Kiraton.

Realizujeme a podporujeme aj program neformálneho vzdelávania mladých ľudí a začínajúcich podnikateľov. K dôležitým výzvam totiž patrí aj napĺňanie inovačného potenciálu a spolupráca stredných škôl a vedecko-výskumných inštitúcií a podnikateľskej sféry.

Môžem prisľúbiť, že trnavská župa bude aj naďalej dôveryhodným a zodpovedným partnerom všetkých podnikateľov. Aj v nasledujúcom období budeme rozvíjať partnerskú a konštruktívnu spoluprácu s vašou komorou. Pevne verím, že tieto náročné časy kumulovaných kríz spoločnými silami úspešne zvládneme. ■

Administratívna budova

Predajňa

Máme radi to, čo robíme

Spoločnosť COFFEA Drinks, s.r.o. oslavuje tento rok 20 rokov svojej existencie. Založil ju 14. mája 2003 v Trnave jediný spoločník Daniel Vopát. Vznik názvu COFFEA ovplyvnil boj o ochrannú známku kofola v deväťdesiatych rokoch a symbolizuje colové produkty. Dnes je z rôznorodej produkcie hlavným výrobným programom výroba cukrových roztokov a limonádových sirupov pre nápoje a nápoje.

História spoločnosti COFFEA Drinks, s.r.o. sa začala písať po rozpade predchádzajúcej spoločnosti COFFEA. Najprv bola výroba v prevádzkarni Zavar a neskôr v novovybudovaných priestoroch na zelenej lúke v Trakoviciach, kde sa postupne k výrobnej hale I pristavila skladová hala II a plánuje sa aj tretia hala na spracovanie ovocia.

Hlavným výrobným programom spoločnosti je výroba sirupov, cukrových roztokov a nealkoholických nápojov rôzneho druhu a rôzneho balenia od sklených fliaš, PET fliaš až po plechovky. Špecialitou je zhotovovanie limitovaných edícií produktov podľa želania zákazníkov na základe ich predstáv, požiadaviek a receptúr.

Takto je využívaný aj novodobudovaný mikro pivovar, tzv. CRAFT Brewery, s kapacitou 2 000 hl ročne, kde si záujemcovia pod naším odborným dozorom môžu navariť pivo podľa vlastnej chuti. Zákazníkom vieme vyrobiť to, čo chcú, prípadne dochutiť na radler, v čom sme špecialisti.

Spoločnosť od svojho vzniku neustále stavia, pristavuje, zlepšuje a modernizuje svoj technologický park a rozširuje svoj výrobný program podľa požiadaviek doby, aby mala dostatočné výrobné portfólio na boj s konkurenciou. Sme členom Trnavskej RK SOPK, členom Agropotravinárskej sekcie SOPK. V prípade potreby využívame jej služby ako napr. pri riešení možnosti spolupráce pri importe cukru z oblasti Vietnamu, Karibiku, Strednej Ameriky a Turecka. Svoje poznanie a moderné inšpirácie získava firma účasťou na veľtrhoch a výstavách po celej Európe. Svoje výrobky prezentovala aj v Ázii. Jednou z viacerých prezentácií s cieľom získať export bola aj misia organizovaná Trnavskou RK SOPK v Hanoji, tiež účasť na oslavách 100. výročia vzniku Československa v Hanoji a na veľtrhu v Shanghaji i Ninhbo v Číne.

Dôležitou sekciou spoločnosti sú sirupy v kyvetách do POST mixov vhodné pre závodné kuchyne a školské jedálne. K tomuto segmentu prenajímame aj stáčacie a výčapné zariadenia, spotrebitelia si pochutia na klasických chutiach, čapovaných čajoch i radleroch.

Najnovším sirupom a nápojom z našej kuchyne sú Izotonické sirupy a nápoje. V súčasnosti po SSS – Sport Strong Sirupoch odprezentovaných v Číne a po rade CHAMPIONT pre športujúcu mládež už pracujeme na tretej generácii nápojov pre športovcov.

Spoločnosť COFFEA Drinks pôsobí ako rodinná firma, ktorá zamestnáva do 20 zamestnancov, dbá o ich vzdelávanie, aby boli spokojní v pracovnom procese aj s odmeňovaním, uskutočňuje pre nich firemné zájazdy do iných potravinárskych odvetví, aby získavali prehľad. ■

Daniel Vopát
konateľ
www.coffea.sk

Snaha o vyrovnanie príležitostí

Názov spoločnosti Ares znamená v skratke víziu zakladateľa spoločnosti – Ako Realizovať a Efektívne Splniť predovšetkým sny svojich ťažko zdravotne postihnutých klientov s obmedzenou pohyblivosťou alebo seniorov so zníženou mobilitou o plnej integrácii do života bez architektonických bariér.

Spoločnosť Ares spol. s r.o. vznikla v roku 1993. Vo svojich začiatkoch sa zaoberala distribúciou detskej tlače a už o dva roky neskôr sa jej hlavnou činnosťou stala debarierizácia, ku ktorej sa postupne pridali služby chránenej dielne a úprav automobilov pre ZŤP a seniorov so zníženou pohyblivosťou.

Pri poskytovaní služieb sa spoločnosť inšpiruje hlavne životnými skúsenosťami zakladateľa spoločnosti Jána Drobného, ktorý je sám od roku 1979 po ťažkom úraze na vozíku, a rovnako i ďalšími zamestnancami , ktorí sú tiež „vozičkári". Z celkového počtu zamestnancov tu pracuje 25 % ľudí s ťažkým zdravotným znevýhodnením. Ich dennodenné starosti a skúsenosti s bariérami prinášajú do spoločnosti a produktového portfólia nové nápady a vylepšenia.

Cez svoje produkty a služby sa spoločnosť usiluje o vyrovnanie príležitostí pre postihnutých občanov a seniorov v bežnom živote, tak aby sa rovnako ako ľudia bez hendikepu mohli bez problémov dostať fyzicky do škôl, zamestnania, na kultúrne podujatia, na úrady či iba za zábavou a do prírody. Svojimi produktmi sa snaží odbremeniť i opatrujúce osoby, či už v domácom prostredí, alebo v zariadeniach sociálnych služieb.

Okrem fyzickej debarierizácie spoločnosť vykonáva aj poradenskú činnosť pri vybavovaní finančných príspevkov od štátu na zariadenia a tipy a triky do života, ako zvládať život po ťažkých úrazoch.

Ares ponúka a inštaluje zvislé a šikmé schodiskové plošiny, schodolezy, stropné zdviháky, presadacie zariadenia, otočné autosedadlá či mechanické a hydraulicko-elektrické rampy do automobilov a servisné a revízne služby všetkých spomenutých zariadení. Od roku 1998 sa venuje tiež konštrukcii a výrobe atypických výťahov, ktoré možno vidieť na mnohých miestach na Slovensku.

Ročne nainštaluje cca 400 zariadení po celom Slovensku u fyzických osôb, vo verejných budovách, kultúrnych inštitúciách, domovoch sociálnych služieb, nemocniciach, školách či škôlkach.

Okrem samotných inštalácii u klientov organizuje Ares predvádzacie a poradenské semináre a vzdelávacie stretnutia s klientmi vo svojich showroomoch v Bratislave a v Kováčovej (priamo oproti Národnému rehabilitačnému centru).

Tento rok uvádza na slovenský trh nový projekt v Kováčovej, a to ubytovanie v troch bezbariérových apartmánoch, v ktorých si môžu ľudia po úrazoch, ako i opatrujúce osoby priamo počas ubytovania vyskúšať bezbariérové riešenia priestoru, presúvanie imobilného človeka pomocou zdvíhacích zariadení pri presunoch posteľ – vozík, hygienické zariadenie, tréningové moduly na vertikalizáciu alebo nácvik chôdze, zdolávanie schodov pomocou šikmej plošiny, zvislej plošiny či stoličkových výťahov. Alebo iba jednoducho stráviť s rodinou príjemný oddych v debiarierizovanom prostredí.

Napriek poskytovaným riešeniam a početným inštaláciám spoločnosť cíti, že osveta o možných riešeniach produktových, ale i možnostiach, ako a kde získať financie pre tieto produkty, je pre ľudí, ktorí ostali na vozíku po úraze alebo sa iba vekom stali imobilní, na Slovensku veľmi malá. Z uvedeného dôvodu veľmi vítame možnosť byť členom SOPK, ktorá je i platformou združujúcou mienkotvorné spoločnosti Slovenska a otvára možnosť na diskusie o tejto téme. ■

Jana Hačundová
výkonná riaditeľka
www.ares.sk

ARES

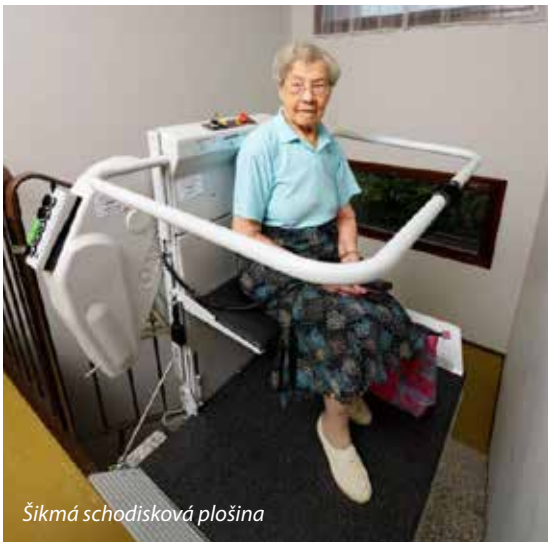
Šikmá schodisková plošina

Stropný zdvihák

Zvislá zdvíhacia plošina pre vozičkárov

Vysokokvalifikovaná pracovná sila je nevyhnutnosť

História spoločnosti ZF Slovakia sa prakticky začala písať už v roku 1978, kedy Trnavské automobilové závody kúpili od západonemeckej firmy Fichtel und Sachs licenciu na výrobu spojok pre nákladné automobily TATRA, LIAZ, AVIA a pre traktory ZETOR.

V roku 1991 firma Fichtel und Sachs navrhla Trnavským automobilovým závodom povýšiť viac ako 10-ročnú úspešnú licenčnú spoluprácu na založenie spoločného podniku.

Dôvodom tejto ponuky bol aj vstup automobilového koncernu VW do Škody Mladá Boleslav, neskôr aj jeho vstup do BAZ Bratislava. Rokovania o založení spoločného podniku trvali dlhšie, než sa predpokladalo, a to z dôvodu politickej situácie v Československu. V roku 1992 sa začalo hovoriť o rozdelení Československa, čo vyvolalo obavy firmy Fichtel und Sachs. Napriek týmto obavám a vzniku samostatnej Slovenskej republiky k 1. 1. 1993 prišlo v decembri 1993 k založeniu spoločného podniku s názvom SACHS Trnava s. r. o., so sídlom v Trnave.

Spoločný podnik sa už v roku 1996 stal 100-percentnou dcérskou spoločnosťou firmy Fichtel und Sachs, čo naštartovalo jeho rýchly rozvoj. Okrem rozvoja pôvodnej výroby spojok pre osobné automobily sa výroba rozšírila o hydrodynamické meniče krútiaceho momentu, ktoré sú súčasťou automatických prevodoviek autobusov, stavebných strojov a osobných automobilov, o dvojhmotové zotrvačníky pre osobné automobily, vybudovala sa nová náradovňa a v roku 2005 pribudlo aj oddelenie aplikovaného vývoja spojok.

V roku 2003 sa začal v Trnave budovať závod PSA a v roku 2004 Kia Motors Slovakia pri Žiline, pričom obidve automobilky začali so sériovou výrobou už v roku 2006. To signalizovalo budúci nedostatok pracovnej sily v týchto lokalitách. Spoločnosť si uvedomila, že musí svoju výrobu dať tam, kde je dostatok kvalifikovanej pracovnej sily. Preto sa už v roku 2005 rozhodla rozvíjať svoje aktivity v ďalšej lokalite – v Leviciach. V roku 2006 začala s výstavbou nového podniku v priemyselnom parku Levice – Géňa a o rok neskôr tam už vyrábala. V Leviciach sa rozbehla výroba konvenčných a adaptívnych tlmičov a modulov tlmičov pre osobné automobily, ako aj výroba guľových kĺbov a stabilizátorov pre osobné automobily. V roku 2010 bol v Leviciach v bývalom priemyselnom areáli „Levitex" vybudovaný ďalší závod, kde výrobný segment komponentov pohonu umiestnil malosériovú výrobu spojok.

Vzhľadom na neustály rast objemu výroby sa aj v Leviciach postupne vyčerpala dostupnosť kvalifikovanej pracovnej sily. Podstatnú časť nových pracovníkov bolo možné zabezpečovať len zo vzdialenejších lokalít. Každodenné →

cestovanie do Levíc však bolo pre nich z dlhodobého hľadiska neúnosné. Preto sa spoločnosť v roku 2017 rozhodla tento problém radikálne vyriešiť v prospech svojich zamestnancov vybudovaním nových satelitných závodov v troch lokalitách – v Šahách, Detve a Komárne. Takže opäť v zmysle hesla „práca za ľuďmi a nie ľudia za prácou“ priniesla prácu priamo k ľuďom v mieste ich trvalého bydliska.

V Šahách sa od roku 2019 vyrábajú zvárané telesá tlmičov pre celý sortiment výroby konvenčných a adaptívnych tlmičov, pričom finálna výroba tlmičov – lakovanie, montáž a expedícia sa realizuje vo výrobnom závode v Leviciach. V novom závode v Detve sa od roku 2019 vyrábajú podvozkové komponenty pre osobné automobily, ako sú ramená a tyče riadenia, závesy kolies a guľové kĺby. Do nového závodu v Komárne sa postupne od roku 2019 presunula z Levíc výroba spojok do osobných automobilov.

V rokoch 2020 – 2021 zasiahla svet globálna pandémia Covid-19, ktorá mala negatívny dopad aj na ZF Slovakia. V tomto pohnutom období bolo pre spoločnosť rozhodujúce za každú cenu a všetkými dostupnými opatreniami udržať zamestnanosť a tým neprísť o kvalifikovaných pracovníkov. V roku 2020 prišlo po prvý raz v histórii spoločnosti k medziročnému poklesu výroby. V nasledujúcich rokoch 2021 a 2022 spoločnosť už opäť dosiahla medziročný rast objemu výroby, a to aj napriek vojne na Ukrajine od februára 2022.

Vďaka rozsiahlym aktivitám na Slovensku sa do pôsobnosti ZF Slovakia postupom času začlenili aj úlohy v oblasti nákupu, logistiky a vývoja výrobných technológií pre podniky koncernu ZF mimo územia Slovenska.

ZF Slovakia si uvedomuje, že jej ďalší rozvoj je nevyhnutne spojený aj s rozvojom a vzdelávaním jej budúcich zamestnancov. Preto pre zabezpečenie rastúcej potreby kvalifikovaných výrobných pracovníkov začala už v roku 2005 v Trnave a v roku 2010 v Leviciach spolupracovať so strednými odbornými školami. V roku 2016 sa zapojila do systému duálneho vzdelávania a postupne vybudovala centrá duálneho vzdelávania priamo vo výrobných závodoch v Trnave, Leviciach a v Detve. V tomto školskom roku študuje v týchto centrách v šiestich učebných odboroch viac ako 230 študentov.

Okrem spolupráce so strednými školami ZF Slovakia už dlhodobo a intenzívne spolupracuje aj s technicky orientovanými vysokými školami a univerzitami – Materiálovotechnologickou fakultou STU v Trnave, Strojníckou fakultou STU v Bratislave, Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou v Nitre a Strojníckou fakultou Žilinskej univerzity. Budúci inžinieri majú možnosť absolvovať v podniku výrobnú prax aj vypracovať bakalárske a magisterské práce na témy blízke praxi.

ZF Slovakia už v roku 2005 začala budovať v Trnave oddelenie výskumu a vývoja. Dnes tu pracuje 70 vysokokvalifikovaných pracovníkov, ktorí zabezpečujú výskum a vývoj e-motorov, hydrodynamických meničov, torzných tlmičov a spojok. Neoddeliteľnou súčasťou vývoja je aj prototypová dielňa a validačné oddelenie, ktoré má na starosti simulácie a testovanie navrhovaných produktov.

Najnovšiu časť oddelenia tvorí e-mobilita, kde pracujú vývojári na spracovaní systémových požiadaviek zákazníka, technickom riadení a návrhu elektromotorov. V rámci vývoja elektromotorov sa oddelenie špecializuje na návrh konštrukcie rotora, rotorových a statorových plechov pre rôzne typy elektromotorov, návrh telemetrie pre teplotné testy a pokročilý vývoj inovatívnych konštrukčných riešení.

Prvým komponentom e-mobility, ktorý v týchto dňoch dávame do sériovej výroby pre nemeckého prémiového výrobcu automobilov Porsche, je rotor elektromotora pre automatické prevodovky hybridných verzií automobilov Panamera a Carrera.

V čase svojho vzniku v roku 1993 mala spoločnosť 200 zamestnancov a v prvom hospodárskom roku dosiahla v prepočte na eurá obrat 7 mil. €. Po tridsiatich rokoch pôsobenia na Slovensku sa zo ZF Slovakia stala spoločnosť, ktorá s objemom výroby 670 mil. € a s 3 600 zamestnancami v piatich výrobných lokalitách, v Trnave, Leviciach, Šahách, Detve a v Komárne, dlhodobo patrí medzi TOP-10 spoločností v strojárskom priemysle Slovenska a je spoľahlivým a konkurencieschopným partnerom pre svojich zákazníkov v automobilovom priemysle v Európe a vo svete.

ZF Slovakia je členom nemeckého koncernu ZF.
Koncern ZF je globálna technologická spoločnosť dodávajúca systémy pre osobné automobily, úžitkové vozidlá a priemyselné technológie, ktoré umožňujú ďalšiu generáciu mobility. S približne 157 500 zamestnancami po celom svete vykázala ZF v roku 2021 tržby vo výške 38,3 miliardy eur. Spoločnosť prevádzkuje 188 výrobných závodov v 31 krajinách a patrí medzi troch najväčších svetových dodávateľov pre automobilový priemysel.

Nasledujúce desaťročie bude významným míľnikom v automobilovom priemysle najmä s ohľadom na postupný prechod k hybridným a elektrickým pohonom, ako aj s ohľadom na silnejúci tlak na znižovanie emisií CO_2. Divízia E koncernu ZF je pripravená čeliť týmto náročným výzvam. ZF Slovakia, s potenciálom vo výrobe, má výraznú šancu byť súčasťou tohto nastupujúceho trendu e-mobility. ■

Dietmar Weigt
predseda predstavenstva
https://www.zf.com/slovakia/sk/home/home.html

Dopravná priemyslovka jubiluje

V roku 1983 Jana Kratochvílová zabehla už 40 rokov neprekonaný svetový rekord na 800 metrov, bol nakrútený posledný diel seriálu M.A.S.H., na trhu sa objavil prvý mobilný telefón na svete, bola natočená Tisícročná včela či prestavaná Téryho chata vo Vysokých Tatrách, bol vynájdený Internet domain name system (DNS) ....a 1. septembra 1983 vznikla na vtedajšej Gottwaldovej, dnes Študentskej ulici samostatná Stredná priemyselná škola dopravná v Trnave.

Súťažný tím s elektromobilom

Dopravné kolajisko

Prvé odbory zamerané na dopravu vznikli v Trnave už koncom 50. rokov 20. storočia na vtedajšej Strednej ekonomickej škole a na SPŠ na Komenského ulici. Postupný nárast počtu študentov v dopravných odboroch vyústil do založenia samostatnej SPŠ dopravnej v Trnave.

Škola začala samostatne pôsobiť v budove bývalej ekonomickej školy, no už od začiatku bolo jasné, že priestory nestačia. V roku **1987** sa otvorila nová hlavná budova školy a v roku **1992** prístavby školy vo dvore, čím sa zrušili takmer všetky detašované pracoviská. Veľká investícia prišla v roku **2004** a v škole sa vybudovali nové moderné odborné učebne i telocvičňa, otvorilo sa školiace stredisko PSA Peugeot Citroën, kde sa v rokoch 2004 – 2012 vyškolilo 3 976 zamestnancov.

Stredná Priemyselná Škola Dopravná
Študentská 23, 91745, Trnava
www.spsdtt.sk

Škola sa rozvíjala ďalej a v roku **2008** otvorila medzinárodnú **CISCO akadémiu** počítačových sietí, v roku **2014** v rámci podnikateľskej činnosti Vzdelávanie dospelých zase akreditované rekvalifikačné kurzy a jazykovú školu.

Prepojenie s praxou škola potvrdila i v roku **2016**, keď sa stala členom **SOPK**, prostredníctvom ktorej spolupracuje s firmami. SOPK je príslušnou stavovskou organizáciou pre školu. Vyjadruje sa k maturitným témam z odborných predmetov, ale zabezpečuje aj odborné prednášky napríklad z oblasti logistiky. Sme tiež súčasťou Predstavenstva Trnavskej RK SOPK a členmi Sekcie dopravy SOPK.

V roku **2018** škola získala od Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR označenie **Centrum odborného vzdelávania pre dopravu, pošty a telekomunikácie**. Potvrdilo sa tým, že SPŠ dopravná je nadregionálnou odbornou školu. Poskytuje komplexné stredné odborné vzdelávanie v rôznych formách štúdia: denné, externé – večerné, vzdelávanie dospelých a celoživotné vzdelávanie a pripravuje absolventov pre oblasť techniky, prevádzky a ekonomiky v doprave a telekomunikáciách v študijných odboroch s maturitou.

Škola spolupracuje s partnermi v praxi i s partnerskými univerzitami a tak **pripravuje absolventov pre prax i pre pokračujúce vysokoškolské štúdium**.

Absolventi majú možnosť získať **odborné certifikáty** elektrotechnickej spôsobilosti, počítačových sietí, ale aj spôsobilosti v CAD systémoch a ekonomickom softvéri alebo certifikát z cudzieho jazyka.

Škola je súčasťou projektu Ministerstva dopravy a výstavby SR **Študuj dopravu**, v ktorom zamestnávatelia a školy úzko spolupracujú za účelom riešenia problému nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily v doprave, a tiež je zapojená do programov **Erasmus+** a **DofE – Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu**.

Úspešný príbeh školy píšu aj úspešní študenti a absolventi. Od roku 2016 pôsobí v škole študentský tím, ktorý sa postupne obmieňa a úspešne reprezentuje školu v **medzinárodnej súťaži** ekologických vozidiel **Shell Eco marathon** vždy s vlastným vozidlom. Viacerí študenti reprezentovali úspešne školu i Slovensko na medzinárodných súťažiach, napr. **Jakub Strapko** v roku 2012 na Európskej výstave mladých vedcov, **Ľuboš Moravec** v roku 2014 na podujatí Junior Achievement Global Enterprise Projekt a **Michal Truchlý** v roku 2022 vyhral medzinárodnú súťaž ISTEC – Medzinárodnú súťaž mládeže vo vede, technike a inžinierstve.

Cieľom SPŠ dopravnej v Trnave je, aby jej absolvent bol zdravo sebavedomý mladý človek so všeobecným prehľadom a dobrou základnou znalosťou študovaného odboru, aby sa v ňom mohol uplatniť v praxi alebo pokračovať v štúdiu na vysokej škole. ■

Peter Papík
riaditeľ
www.spsdtt.sk